

Bakarska ZVONA

MJESEČNIK ZA KRŠĆANSKU KULTURU

RIJEKA · SVIBANJ 2014. · BROJ 4/471 · GOD. LII · CIJENA 7 KN

V. kongres bogoslova

Narod vapi za dobrim i svetim svećenicima!

Rijeka je 3. i 4. svibnja bila domaćin V. kongresa bogoslova Hrvatske i Bosne i Hercegovine

Povijesna kanonizacija

Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. proglašeni svetima

Misu s papom Franjom suslavio je Benedikt XVI. te 150 kardinala, oko 1000 nad/biskupa i više od šest tisuća svećenika.

Povijesna kanonizacija: Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. proglašeni svetima

“Bila su to dva hrabri čovjeka i dali su svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa”, istaknuo je papa Franjo

Svečanost povijesne kanonizacije dvojice papa, blaženoga Ivana XXIII. i blaženoga Ivana Pavla II., počela je na mnoštvom hodočasnika dupkom ispunjenom Trgu sv. Petra u Vatikanu. Euharistiski slavlje počelo je litanijama svetaca. Nakon tri zahtjeva koja je Papi uputio pročelnik Kongregacije za proglašenje svetih kardinali Angelo Amato, u pratinji postulatora, papa Franjo izgovorio je formulu koja izražava prijedlog za čašćenje novih svetaca u cijeloj Crkvi. Katolička crkva dobila je dva nova sveca Ivana XXIII. i Ivana Pavla II. Zatim su prikazana dva relikvijara “blizanca” novih svetaca, koje su doneseni na oltar. Slavlje je otvoreno skladbom beatifikacije pape Ivana Pavla II. „Aperte le porte a Cristo“.

Misu s papom Franjom suslavio je Benedikt XVI. te 150 kardinala, oko 1000 nad/biskupa i više od šest tisuća svećenika. Na misi su bili i postulatori dvaju postupaka za proglašenje svetim, o. Giovan Giuseppe Califano za papu Roncalliju, i poljski svećenik mons. Slawomir Oder za papu. Iz cijelog svijeta pristigla su 120 službenih izaslanstva, među 24 državna poglavara bio je i hrvatski predsjednik Ivo Josipović, a EU su predstavljali predsjednik Europskog vijeća Herman van Rumpuy i Europske komisije Manuel Barroso. Nazočni su bili i brojni predstavnici drugih religija.

“Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. imali su hrabrosti gledati Isusove rane, doticati njegove ranjene ruke i proboden bok. Nisu se stidjeli Kristova tijela; nisu se Njime sablaznili, Njegovim kržem; nisu se sramili bratova tijela (usp. Iz 58, 7), jer su u svakoj osobi koja trpi, vidjeli Isusa. Bila su to dva hrabri čovjeka, otvorena Duhu Svetom, i Crkvi su i svijetu dali svjedočanstvo Božje dobrote i njegova milosrđa”, istaknuo je papa Franjo u svojoj propovijedi te zaključio: „Neka obojica svetih pastira Božjega naroda posreduju za Crkvu kako bi, tijekom dvogodišnjega sinodalnog hoda, bila poslušna Duhu Svetom u pastoralnom služenju obitelji. Neka nas obojica pouče da se ne sablaznimo Kristovim ranama, da uronimo u misterij Božjega milosrđa, koje se uvijek nuda, uvijek prašta, jer uvijek ljubi.“

Riječani na kanonizaciji u Rimu

Umorni, ali sretni i prepuni dojmova s povijesne kanonizacije dvojice papa – Ivana Pavla II. i Ivana XXIII., iz Rima se u ponedjeljak, 28. travnja rano ujutro vratilo više stotina hodočasnika iz Rijeke. Krenuvši s ciljem sudjelovanja na subotnjem molitvenom bdijenju na Trgu sv. Petra i potom na nedjeljnju pontifikalnom misnom slavlju na početku kojeg je papa Franjo svetima proglašio ova dva velikana Katoličke crkve 20. stoljeća, zasluzni za toliko toga dobrog kada je u pitanju mirotvorstvo, ekumenizam, briga za život svakog čovjeka, od začeća do prirodne smrti, riječki vjernici su ovim odlaskom u Vatikan htjeli papama Wojtyli i Roncalliju zahvaliti na svemu tome. »Dobri papa« Ivan XXIII. neće se naljutiti što su Riječani pohrili u Rim prvenstveno kako bi bili dio povijesnog trenutka uzdignuća na čast oltara Ivana Pavla II., »pape njihovih dana«, još svježeg sjećanja na njegov petodnevni boravak u Rijeci tijekom lipnja 2003. u okviru 100. jubilarnog apostolskog putovanja izvan Italije i trećeg Hrvatskoj. Neopisiv osjećaj.

Uoči odlaska na bdijenje Riječani su se u Hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu susreli s nadbiskupom Ivanom Devčićem, zajedno u radosti iščekujući posljednje sate prije povijesnog trenutka za Crkvu i njihove žive.

Prvi puta dvojica papa su u jednom danu kanonizirana, kao i što nikad dosad proglašenju blaženim ili svetim neke osobe nisu nazočila dvojica živućih nasljednika sv. Petra kao što je slučaj bio ovog puta s papom Franjom i onim u miru Benediktom XVI. Za

mnoge su ovo bili milosni trenuci kojima su prethodila hodočašća u Assisi, Norciju i Casciju, mjesta sv. Franje, sv. Klare, sv. Rite, sv. Benedikta i sv. Skolastike da bi se u subotu pripremili probdjeti na Trgu sv. Petra i proslavu kanonizacije dvojice papa.

Za mladu riječku dizajnericu Andreu Anić, oduševljenje kanonizacijom počelo je već od susreta s nadbiskupom Devčićem i skupinom Talijana koji su ih neočekivano u svoju župu pozvali na večeru. „Iako fizički naporno, molitveno bdijenje bilo je nezaboravno, a sudjelovati na tako važnom povijesnom događaju na kojem su dvojica papa služila misu na kojoj su Ivan Pavao II. i Ivan XXIII. proglašeni svetima, zaista je nešto što čovjek može doživjeti samo jednom u životu,“ rekla je Anić.

Prepuna dojmova bila je i Nina Turković rekavši da joj ovo nije bio prvi posjet Rimu, ali je kanonizacija bila poticaj za ponovni dolazak. „Najviše me se dojmio susret hodočasnika iz cijele Hrvatske kod crkve sv. Jeronima, susret sa kardinalom, a posebno s našim riječkim nadbiskupom Ivanom Devčićem. Zahvalna sam Bogu na providnosti da nas ugosti jedna katolička udruga mladih koji su nas nahranili, pružili okrugljepu i dali krov nad glavom kada smo najmanje očekivali. Ipak ono sto je bilo najvažnije toga dana je proglašenje svetim Ivana XXIII. i Ivana Pavla II., biti na misi sa Svetim Ocem i mnogim vjernicima iz cijelog svijeta koji su došli prisustvovati velikom događaju za cijelu crkvu.“

Na Trgu sv. Petra susreli smo i s. Lidiju Tu-rić koja je na doktorskom studiju u Rimu. Radost opće Crkve, iščekivanje tolikih ljudi koji su došli u Rim na kanonizaciju, ljubav prema dvojici papa Ivanu XXIII. i Ivanu Pavlu II. koji su ostavili neizbrisive tragove u povijesti Crkve već su se osjećali i na neki poseban način bili vidljivi ovih dana u Rimu, otkrila je s. Lidija. „Srce svakoga čovjeka na svoj način doživjelo je ove dane, no ona jedna riječ koja bi svima mogla biti zajednička zasigurno je riječ svetost. ‘Sveci su naši prijatelji i uzori života, istaknuo je jednom prilikom papa u miru Benedikt XVI. Samo sveci mogu imati toliko prijatelja koji su spremni ostaviti udobnost svojih domova i uputiti se u Vječni Grad kako bi zajedno s papom Franjom i papom u miru Benediktom XVI. slavili Gospodina i zahvalili mu zbog dara dvojice papa, prijatelja Božjega milosrđa, upravo na nedjelju Božjega milosrđa 27. travnja“, rekla je s. Lidija.

Dodataj da je bilo lijepo osjetiti snagu zajedništva i svjedočanstvo pripadnosti Kristu ljudi čitavoga svijeta već od ranih večernjih sati 26. trav-

nja koja je bila vidljiva i u njenoj maloj zajednici sestara različitih redovničkih družbi: s. Danijela, klanjateljica Krvi Kristove, s. Marina, služavka Maloga Isusa, s. Maja, franjevka Krista Kralja i s. Lidijsa, sestra Presv. Srca Isusova.

Nešto više od petnaest sati iščekivanja čak je i brzo prošlo u zajedništvu, moliti tvi psalama, pjevanju duhovnih pjesmi te molitvi krunice. Noć probjevena pod vedrim nebom dozivala je riječi psalma. Gospodine, Bože naš, divno li je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuješ! Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvjezde što ih učvrsti – pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađaš? Ulica pomirenja koja vodi prema Trgu sv. Petra na trenutke se činila kilometrima daleko, a jedini jezik koji se mogao čuti kao da je bio poljski.“ Poneka prepreka, humor, pa čak i gužva, guranje, nervozna nisu mogli baciti sjenu na ljestvu i veličinu događaja. Na licima mlađih, staraca, bolesnika, roditelja s djecom, kao da su bili urezani razlozi i neka odlučnost zašto žele baš i oni probdjeti uz svoje Prijatelje.

Helena Anušić i Siniša Pucić

Dio Riječana, Crikveničana i Selčana uputio se u Rim sa zajednicom Krista Kralja i vlc. Tomislavom Ćurićem. S njima je bila i Sara Kert koja o hodočašću kojega su nazvali "Put svetosti" kaže da se u obilasku mjesta sv. Franje, sv. Klare, sv. Rite, sv. Benedikta i sv. Skolastike u kojima se kroz jednostavnosti tih ljudi, njihovih života i veličina ljubavi povjerenja i pouzdanja u Boga i nas podsjeća koliko smo maleni, a istovremeno koliko Nas Gospodin ljubi i želi za sebe. "Život koji je On namijenio za nas nešto je neopisivo, predivno. U meni su sveci probudili još veću ljubav jer način na koji su podnosili puno veće terete i križeve zaista je milost Božja. Nakon svega što smo doživjeli, čar same kanonizacije u Rimu je nešto što ostavi bez teksta. Tolika masa ljudi iz svih dijelova svijeta na jednom mjestu, bez alkohola i incidenata, bez mržnje i vandalizma... samo je Božja milost. Jutro na svetoj misi osjetila se jaka prisutnost milosti i milosrđe. Misa je bila predivna kao i sam papa Franjo sa svojim blagoslovom... ma ne znam koju riječ upotrijebiti. Zaista, moje najljepše iskustvo u životu... Gospodin mi je podario i milost prvoga reda tako da iz same blizine vidjela papu. Pamtit ću ovo cijelog života! Takav bi zapravo život trebao biti - da cijeli svijet diše jednim plućima sa zrakom koji je naš Gospodin i tada nitko svoj križ nitko ne bi nosio sam. Zaista, ovaj put je nešto najljepše što mi je Gospodin omogućio i providio", rekla je Sara.

Sadržaj:

Povijesna kanonizacija:	
Ivan XXIII. i Ivan Pavao II. proglašeni svetima	2-3
Papa Franjo	
Urbi et orbi za Uskrs	4
Blagovjesnica	
Učim se poniznosti	5
Godina župne kateheze	
Župna kateheza u službi nove evangelizacije:	
zajednička molitva	6
Susret Hrvatske katoličke mlađeži u Dubrovniku	7
Razgovor s dr. Kristinom Pilipović	
Liječnica na čelu katoličke udruge	8
Don Ivan Filipović studentima	
Spustiti ponos i pogledati se u dušu	9
Caritas	10-11
Krisa iznjedrila novu kategoriju potrebnih pomoći	10
Iz povijesne riznice	
Ivan Krstitelj Agatić provodio vjersku obnovu	12-13
Priroda oko nas	
Neugodni močvarni krvopijje	13
V. kongres bogoslova	
Narod vapi za dobrim i svitim svećenicima!	14-15
Medicinski kutak	
Morska bolest	16
Crkvena glazba	
Pjevana riječ	17
Obiteljski predah	18-19
Gospičko-senjska biskupija	20-21
Riječka nadbiskupija	22-25
Gospa Trsatska	26
300. obljetnica posvete crkve sv. Lucije	27
Proslava kanonizacije u Rijeci	28

Papina poruka *Urbi et orbi, Uskrs 2014.*

Krist je uskrsnuo, dođite i vidite!

Christus surrexit, venite et videte!

Molimo te, proslavljeni Isuse, da prestanu svi ratovi, sva neprijateljstva, bila ona velika i mala, stara ili nova!

Draga braćo i sestre, sretan vam i svet Uskrs

Crkvom se diljem svijeta razliježe anđelov navještaj ženama: "Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražitelj Nije ovdje! Uskrsnu... Hajde, vidite mjesto gdje je ležao" (Mt 28, 5-6).

To je vrhunac evanđelja, to je radosna vijest u pravom smislu riječi: Isus, raspeti, je uskrsnuo! Taj je događaj temelj naše vjere i nade: da Krist nije uskrsnuo, kršćanstvo bi izgubilo svoj pravi smisao i vrijednost; sveukupno bi poslanje Crkve izgubilo svoju vrijednost; cijelokupno bi poslanje Crkve izgubilo svoj zamašnjak, jer se u tome krije njegovo trajno ishodište. Poruka koju kršćani nose u svijet jeste ova: Isus, utjelovljena ljubav, je umro na križu za naše grijeha, ali Bog Otac ga je uskršio i učinio Gospodarom života i smrti. U Isusu, ljubav je izborila pobjedu nad mržnjom, dobro nad zlom, istinu nad laži, život nad smrću.

Zbog toga poručujemo svima: "Dođite i vidite!" U svakoj ljudskoj situaciji, označenoj krvkošću, grijehom i smrću, radosna vijest nije tek puka riječ, već je svjedočanstvo bezvjetne i vjerne ljubavi: to znači izaći iz sebe i izaći ususret drugome, biti blizu onome koji je ranjen životom i dijeliti svoja dobra s onim kojem nedostaje i ono najpotrebnije, ostati uz onoga koji je bolestan ili star ili isključen... "Dođite i vidite!" Ljubav je jača, ljubav daje život, na tlu ljubavi i u pustinji procvate nada!

S tom radosnom sigurnošću u srcu danas se obraćamo tebi, Gospodine Uskrsli!

Pomozi nam tražiti te kako bi te svи mogli susresti, da shvatimo da imamo Oca i da nismo siročad; da te možemo voljeti i klanjati se tebi. Pomozi nam pobijediti pošast gladi, pojačanu sukobima i golemlim rasipanjima za koja smo često i mi sami odgovorni. Daj nam snage da štitimo ranjive, prije svega djecu, žene i starije, koji su katkad izrabljeni i napušteni. Daj da se skrbimo za braću i sestre pogodene epidemijom ebole u Gvineji - Conakry, Sierra Leoneu i Liberiji, i mnoge druge pogodene mnogim drugim bolestima, koje se šire također zbog nebrige i krajnjeg siromaštva.

Utješi one koji danas ne mogu slaviti Uskrs sa svojim najbližima jer su nepravedno odvojeni od svojih najmilijih, kao i brojne osobe, svećenike i laike, koji su žrtve otmice.

Molimo te, utješi one koji su ostavili svoje zemlje i emigrirali u mesta gdje se mogu nadati boljoj budućnosti, živjeti dostojanstveno svoj život i, nerijetko, slobodno isповijedati svoju vjeru.

Molimo te, proslavljeni Isuse, da prestanu svi ratovi, sva neprijateljstva, bila ona velika i mala, stara ili nova!

Posebno te molimo za Siriju, da oni koji trpe posljedice sukoba prime potrebnu humanitarnu pomoć i da sukobljene strane više ne koriste silu kako bi bijale smrt, osobito protiv nenaoružanog stanovništva, već da se odvražno opredijele za mirovne pregovore, na koje se već predugo čeka!

Proslavljeni Isuse, molimo te da utješiš žrtve bratoubilačkog nasilja u Iraku i podupreš nade koje je pobudilo ponovno pokretanje pregovora između Izraelaca i Palestinaca. Ponizno te molimo da se okončaju sukobi u Srednjoafričkoj Republici i da prestanu gnusni teroristički napadi u nekim krajevima Nigerije i nasilja u Južnom Sudanu. Molimo te da se ljudi u Venezueli okrenu pomirenju i bratskoj slozi.

Svojim uskrsnućem, koje ove godine slavimo s Crkvama koje slijede julijanski kalendar, molimo te prosvijetiti i nadahni inicijative koje promiču mir u Ukrajini, da sve uključene strane, uz pomoć međunarodne zajednice, poduzmu sve napore da se sprječe nasilje, u duhu jedinstva i dijaloga, grade budućnost te zemlje.

Gospodine, molimo te za sve narode na zemljii: ti koji si pobijedio smrt, daj nam svoj život, daj nam svoj mir!

Draga braćo i sestre, sretan vam Uskrs!

Pozdrav na kraju

Draga braćo i sestre, ponavljam želju za sretan Uskrs svima vama iz svih krajeva svijeta koji ste se okupili na ovome Trgu. Uskrsnu čestitku protežem i na sve one koji su, u raznim zemljama, povezani sredstvima društvene komunikacije. Ponesite u svoje obitelji i svoje zajednice radosni navještaj da je Krist, naš mir i nada naša, uskrsnuo!

Hvala vam za vašu prisutnost, za vašu molitvu i hvala vam za vaše svjedočenje vjere. Poseban zahvalni pozdrav za dar prelijepog cvijeća koje dolazi iz Nizozemske. Svima sretan Uskrs!

Učim se poniznosti

Dogada se ponekad da čovjeka datumi stižu. Ne uspijeva se pripremiti, promisliti, sabrati... tek presvući se, biti odsutno prisutan. Prođe korizma, dođe Uskrs, evo, sad će i Duhovi, a čovjek može biti kao stablo... samo listati.

Piše: Vesna Drmić

Dogada se ponekad da čovjeka ponese, što? Možda vrijeme, pa se život niže pokraj njega, a on-čovjek, malo otpočiva na duhovnoj cesti, pušta da dani prolaze, promatra ih, skuplja ih kao školjke za uspomenu, za prebiranja, kad za prebiranja dođe vrijeme. Ništa drugo.

Dogada se ponekad da čovjeka datumi stižu. Ne uspijeva se pripremiti, promisliti, sabrati... tek presvući se, biti odsutno prisutan. Prođe korizma, dođe Uskrs, evo, sad će i Duhovi, a čovjek može biti kao stablo... samo listati.

Budu godine u kojima se sastanu i svadbena zvona, i plač djeteta, i rastanci na neko vrijeme, koji unatoč vjeri, oviju srce tugom... i odrastanja djece, i smijeh... i završetci školovanja i novi početci... sve se isprepliće, brzo, prebrzo. Bude nekad da se vrijeme odluči igrati s nama, ne poštuj je pravila trajanja minuta i sati.

Kao da jedan događaj drugom događaju oduzme ono što život nije i daruje što život jest pa, nu, možemo tek hoditi, *smjerno sa svojim Bogom hoditi*.

Kažem: Evo me, evo, stići ću!

I što vidim?

Vidim da minute i sati različito traju u različitim vremenima (ah, nećeš mudrosti!), da se vrijeme "akcije i kontemplacije" isprepliću često bez moga nastojanja. Mogu se silno truditi biti disciplinirana u dužnostima i ljubavi, mogu silno željeti da mi život bude molitva. Mogu.

Vidim da čovjek ne odrasta, ne raste onako kao cvijet, grm, ptica. Čovjeku je rasti u "postati kao dijete". Čovjek ne raste kad su za to uvjeti, kad za to godišnje doba odredi, kad mjesecjeve mijene nose rast, kad se pravilno hrani i zalijava, kad ostali misle da je vrijeme da odrastem. Čovjek raste jer se odaziva na Božji zov. Zbog toga se ponekad vrijeme poigra s njim. Pozove ga da stane i promatra. Da spozna svoju snagu u nemoći, svoje kretanje u mirovanju.

I što vidim?

Vidim da čovjek ne odrasta, ne raste onako kao cvijet, grm, ptica. Čovjeku je rasti u "postati kao dijete". Čovjek ne raste kad su za to uvjeti, kad za to godišnje doba odredi, kad mjesecjeve mijene nose rast, kad se pravilno hrani i zalijava, kad ostali misle da je vrijeme da odrastem. Čovjek raste jer se odaziva na Božji zov. Zbog toga se ponekad vrijeme poigra s njim. Pozove ga da stane i promatra. Da spozna svoju snagu u nemoći, svoje kretanje u mirovanju.

I što još vidim?

Dok tako otpočivam na duhovnoj cesti, u meni odjekuje: *Onog istog dana, prvi u tjednu*. Isus se ukazivao onoliko koliko je trebalo dok svoje nije učvrstio u vjeri. Čovjek raste da bi rasli oni oko njega, čovjek zastane - da pričeka one oko njega, čovjek požuri da bi mogao pratiti druge, držati korak s njima.

Sve je za mene i sve je za druge. Za Crkvu.

Bože, jakosti nepromijenjena i svjetlo bez zalaza, pogledaj na otajstvo cijele Crkve; ostvari što si odvijeka naumio i u miru izvrši djelo ljudskog spasenja. Nek cijeli svijet iskusi i vidi: što je palo, ti pridižeš; što je staro, pomlađuješ, a rasuto vraćaš u cjelinu po Kristu koji je početak svemu. Koji živi i kraljuje u vijeće vjekova. Amen.

(molitva u vazmenom bdijenju)

Župna kateheza u službi nove evangelizacije 2. dio

Zajednička molitva

Papa Franjo, u kontekstu nove evangelizacije, poziva na obnovu pučke pobožnosti. Župne zajednice bi u tom smislu trebale omogućiti svim svojim članovima aktivno sudjelovanje u raznim oblicima pučke pobožnosti.

Piše: Marijan Benković

Jedan od snažnih katehetskih trenutaka u župi je zajednička molitva. Potrebno nam je ozdravljenje i oslobođenje od mnogih nedostataka i problema unutar samih župnih zajednica, kako bismo uopće i počeli zajednička molitveno-katehetska okupljanja. Papa Franjo, u kontekstu nove evangelizacije, poziva na obnovu pučke pobožnosti. Župne zajednice bi u tom smislu trebale omogućiti svim svojim članovima aktivno sudjelovanje u raznim oblicima pučke pobožnosti. No najprije, pučka pobožnost treba zauzeti svoje povlašteno mjestu u župnom pastoralu.

Nova evangelizacija, koja se temelji na molitvenim okupljanjima, treba rasvjetiti nove načine odnosa s Bogom, drugima i okolinom, te pobuditi temeljne vrednote. Dok govoriti o novoj evangelizaciji, Papa upozorava na velike probleme: naglašeni individualizam, kriza identiteta i opadanje gorljivosti kod pastoralnih djelatnika. Opasnost je doživljavanje zadaće evangelizacije kao nešto na što smo prisiljeni, te ulaganje u nju jako malo napora i vrlo malo vremena. Papa primjećuje da postoji djelovanje kao da Bog ne postoji, odlučivanje kao da siromaha uopće nema, postavljanje ciljeva kao da drugi ne postoje, kao da oni koji nisu primili navještaj uopće ne postoje.

Opasnost za novu evangelizaciju je stjecanje moći i ljudske slave po svaku cijenu, umjesto davanja života za druge u svoje poslanju. Neki se odupiru tome da se potpuno posvete poslanju i tako upadaju u stanje mrtvila i lijenosti. Papa ističe da problem nije uvijek previše poslova, već prije svega loše obavljeni poslovi, bez prikladnih motivacija, bez duhovnosti koja bi prožela djelovanje i učinila ga poželjnim. Jedna od opasnosti pastoralne je njegova depersonalizacija - posvećivanje veće pozornosti organizaciji nego osobama. Papa, svjestan velikih problema, ne štedi riječi da opiše alarmantno stanje naše pastoralne zbilje - razvija se psihologija groba, koja malo-pomalo pretvara kršćane u mumije iz muzeja.

Koji je lijek našem stanju? Dobro je izaći iz samog sebe i povezati se s drugima. Zatvoriti se u sebe znači kušati gorki otrov

Opasnosti za novu evangelizaciju:

- Naglašeni individualizam, kriza identiteta i opadanje gorljivosti kod pastoralnih djelatnika
- Doživljavanje zadaće evangelizacije kao nešto na što smo prisiljeni
- Stjecanje moći i ljudske slave po svaku cijenu, umjesto davanja života za druge
- Depersonalizacija - posvećivanje veće pozornosti organizaciji nego osobama
- Ne čine se nikakvi napor u traženju onih koji su se udaljili od Crkve ili golemog mnoštva onih koji žđaju za Kristom

imanencije, a sa svakom sebičnom odlukom koju donesemo svijet će postajati sve gori. Istinska vjera u utjelovljenoga Božjeg Sina neodvojiva je od sebedarja, od pripadnosti zajednici, od služenja, od pomirenja s drugima. Način na koji se odnosimo prema drugima je ono što nas stvarno ozdravljuje umjesto da nas čini bolesnima. Ljudski odnosi, a posebice onda odnosi unutar župne zajednice, trebali bi zauzeti istu važnost kao i sadržaji koje župa nudi u katehetsko-pastoralnom radu. Upravo će lijepa riječ otvoriti mnoga vrata, a prilika za to ima mnogo. Odnosi među članovima župne zajednice zapravo su pokazatelj njezine zrelosti. Ako ne postoji komunikacija, ne idemo naprijed, nazadujemo. Nazadujemo u izgradnji župnog zajedništva ako tražimo unutar župe svoju slavu i dobrobit ne misleći na druge, umjesto Gospodinovu slavu i ljubav prema Crkvi.

Papa upozorava na još jednu opasnost. Riječ je o ljudima koji se razmetljivo brinu za bogoslužje, učenje i ugled Crkve, ali ne pokazuju nikakvu brigu za stvarno ucjepljivanje evanđelja u Božji narod i u konkretnе potrebe sadašnjeg trenutka. Na taj se način Crkva pretvara u mujezki izložak ili nešto što je u posjedu izabrane nekolicine pojedinaca. Ne čine se nikakvi napor u traženju onih koji su se udaljili od Crkve ili golemog mnoštva onih koji žđaju za Kristom. Nema više evanđeoskog žara, zamijenilo ga je isprazno zadovoljstvo sebične samodopadnosti i udovoljavanja samom sebi. Papa primjećuje opasnost strašne iskvarenosti prerušene u dobro. To je moguće izbjegavati ako budemo uvijek izlazili iz samih sebe, a u središtu poslanja bude Isus Krist i zauzima-

nje za siromašne.

Papa ističe važnost mira među nama, te preporučuje moliti za osobu koja nam ide na živce. To je lijep korak prema ljubavi. To je čin evangelizacije. Naglasak nove evangelizacije je i pastoral mladih. Važno ih je slušati, shvatiti njihove nemire i njihove zahtjeve, te naučiti govoriti s njima jezikom koji oni razumiju. Čitava je zajednica pozvana navještati evanđelje i odgajati mlade, te je potrebno mladima povjeravati vodeće uloge i odgovorne zadaće.

Koji je lijek našem stanju? Dobro je izaći iz samog sebe i povezati se s drugima. Odnosi među članovima župne zajednice zapravo su pokazatelj njezine zrelosti. Ako ne postoji komunikacija, ne idemo naprijed, nazadujemo. Nazadujemo u izgradnji župnog zajedništva ako tražimo unutar župe svoju slavu i dobrobit ne misleći na druge, umjesto Gospodinovu slavu i ljubav prema Crkvi.

Dubrovnik

Susret mladih

Svečano euharistijsko slavlje Susreta Hrvatske katoličke mlađeži u Dubrovniku 26. travnja započelo je u luci Gruž, na istom mjestu na kojem je prije 11 godina misu služio sv. papa Ivan Pavao II. S 35.000 tisuća mladih koji su se okupili u Gruškoj luci euharistijsko slavlje predvodio je dubrovački biskup Mate Uzinić, a koncelebrirali apostolski nuncij nadbiskup Alessandro D'Errico, predsjednik HBK nadbiskup zadarski Želimir Pušić, te još 12 biskupa i 500 svećenika.

Razmišljanje o pastoralu mladih

Pastoral, napose u sekulariziranim okruženjima, mora se usmjeriti na to da mlađima olakša poznavanje, susret i osobni odnos s Isusom Kristom, tako da otkriju smisao svog postojanja te uzmognu ostvariti pun i radostan život. To je ono što oni očekuju i za čime čeznu, a ne moralizam ili općenito prihvaćanje.

Uposljednjim ispitivanjima o mlađima u Europi očituje se jasna otvorenost mlađih za temu religioznoga i rastuće traženje religioznosti i onostranosti. Istina je da se to živi na posebno subjektivan način, u skladu s logikom zadovoljavanja pojedinačnih potreba. Riječ je o religioznosti koja je povezana na područje privatnoga života, o religioznosti koja se teško dijeli s drugima i nije toliko vezana uz institucije, a živi se pomoću mnogostrukih i raznorodnih iskustava, u sinkretističkom spoju vjerovanja i prakticiranja.

Cini se da se među mlađima, više negoli beznačajnost osjećaja za Boga i onostrano, razvija neka vrsta novog poganstva u kojem svatko sebi traži i izgrađuje „boga“ po osobnoj mjeri prema vlastitim potrebama. Postoji duboka kriza mjesta, ustanova i pokreta koji su sve donedavno predstavljali uobičajene kanale prenošenja vjere mlađim naraštajima.

Odnos koji se razvio između pape Ivana Pavla II. i mlađih tijekom 25 godina njegova pontifikata može nam ponuditi neke važne upute, glede odgovora na tu krizu. Prije svega, Papa želi biti s mlađima, pokazuje povjerenje i naklonost prema njima, vjeruje u mogućnost dobra, istine i ljepote u njihovim srcima i stoga ih ohrađuje te im nudi zahtjevne i radikalne prijedloge. Pastoral se treba otvoriti mlađima za pozitivan i srdačan dijalog, odlučno se i bez popuštanja sučeljavajući s kulturnim i antropološkim izazovima koji obilježavaju naše doba.

Međutim, Papa mlađima iznad svega predlaže Isusovu osobu. Preoblikovati život može samo susret s osobom. A ne pravila ili neki nauk. Stoga pastoralno djelovanje mora mlađe dovesti do susreta s Isusovom osobom. To je ono što oni očekuju i za čime čeznu, a

ne moralizam ili općenito prihvaćanje. Pastoral, napose u sekulariziranim okruženjima, mora se usmjeriti na to da mlađima olakša poznavanje, susret i osobni odnos s Isusom Kristom, tako da otkriju smisao svog postojanja te uzmognu ostvariti pun i radostan život. Pastoralni djelatnici trebaju mlađima izravno predstavljati Isusovu osobu i pomoći im u istinskom preoblikovanju mentaliteta i života. Oni trebaju osnažiti istinsku pedagogiju uvođenja u kršćanstvo, tj. predložiti mlađima sustavne i duboke procese poosobljenja, komuniciranja i socijalizacije vjere. Odgojitelji trebaju odgajati mlađe za molitvu, za slušanje Riječi, za prericanje u životno zalaganje onoga što se iskustveno doživjelo u molitvi itd.

Odgojne i pastoralne ustanove moraju se preoblikovati u istinske odgojne zajednice u kojima će svi sudionici odgojnog djela - mlađi, odgojitelji, obitelj - imati zajedničke vrednote, te će solidarno prihvatiti isti odgojni projekt i aktivno surađivati na njegovom ostvarivanju; promicati mrežu pozitivnih i dinamičkih međusobnih odnosa, uvođiti metodologije rada i djelovanja koje istinski promiču sudjelovanje i suodgovornost. Potrebno je „da se službena Crkva, ali i svaki član Crkve mora istinski i odgovorno ponašati i pozicionirati u novim demokratskim okolnostima“, što bi uvelike doprinijelo i većoj i ozbiljnijoj religioznosti kod mlađih.

S obzirom na to „da kršćanstvo i u Hrvatskoj na duži rok ima uspješnu perspektivu ako bude građeno na konzervativno življenim životima kršćana i na transparentnom svjedočenju ljudi koji su pripadnici Katoličke crkve u Hrvatskoj“, naši mlađi su pozvani, ali i vjerujemo, da osjećaju potrebu biti svjedocima žive i cjelevite religioznosti.

Marijan Benković

„Moj prvi susret s mlađima bio je u Varaždinu, zatim u Zadru. Ovo je moj treći susret. Dubrovnik je jedan predivan grad i zadivilo me kako nas je obitelj, koja nas je primila, velikodušno dočekala i učinila boravak u tom gradu još lještim. Divan je osjećaj vidjeti toliko mlađih koji su ispunjeni velikom radošću i osjećajem zajedništva i ljubavi. Bilo je predivno i voljela bih to ponoviti.“

Nika Jovanović

„Toliko mlađih na jednom mjestu. Svi u vjeri i u molitvi povezani s Isusom Kristom. Bilo je prekrasno bit na susretu mlađih u Dubrovniku, iako je bila kiša. Svi smo prokisli, ali smo bili zadovoljni. Tko je rekao da nije naš Gospodin živ? Opet se dokazalo da je živ. Na kraju mise sunce se pokazalo. To se naš Gospodin veselio s nama mlađima.“

Anto Čančarević

Razgovor s dr. Kristinom Pilipović, dr. med., predsjednicom Akademskog katoličkog društva „Jeronim“, docenticom na Zavodu za farmakologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Liječnica na čelu katoličke udruge

Uvijek sam osjećala da je župna zajednica moja proširena obitelj pa mi nikad nije bilo teško raditi bilo što, a s ciljem da pomognem svećenicima i redovnicima i redovnicama iz župe.

O Predsjednica ste Akademskog katoličkog društva „Jeronim“, organizatora dva velika programa, Riječkog planinarskog križnog puta i Rijeka za Papu koji će biti zaključen 9. lipnja. O kakvom društvu se radi?

Akademsko katoličko društvo "Jeronim" udruženja je katoličkih vjernika akademiske naobrazbe utemeljena za usavršavanje svojih članova u vjeri i kršćanskom životu, kako bi što bolje u svjetlu Kristova nauka i Njegova primjera svjedočili i promicали općeljudske vrijednosti. Društvo se tako, u svom djelovanju do sada bavilo organizacijom predavanja, seminara i tribina o vjerskim, moralnim, socijalnim, medijskim i drugim pitanjima, potom duhovnih i molitvenih susreta, predstavljanja knjiga, koncerata, izdavanjem časopisa itd.

O Riječki nadbiskup Ivan Devčić svake godine sudjeluje na križnom putu, a podršku daje i drugim projektima AKD-a. Koliko je važna podrška nadbiskupa u projektima čiji nositelji su laici?

Od samog početka djelovanja AKD Jeronima, a napose od 2005. godine kada je društvo na neki način obnovljeno, podrška nadbiskupa u svim aspektima našeg djelovanja bila je snažna i to nam je predstavljalo dodatni poticaj u još jačem angažmanu naših članova. Suradnja s nadbiskupom je sve ovo vrijeme bila neposredna i dvosmjerna, u smislu da je u osmišljavanju velikog broja naših projekata nadbiskup osobno sudjelovao. Sve to nam je omogućilo da lakše naše ideje ostvarimo. Nakon brojnih susreta s njim i dosadašnje uspješne suradnje, mogu samo reći da nadbiskupa smatramo svojim prijateljem i uistinu nam je draga radi toga.

O Liječnica ste, ali oduvijek aktivna u vjerskom životu župne zajednice. Što Vas je motiviralo na angažman u župi i na koji način ste sve sudjelovali u životu župne zajednice?

Gotovo cijeli svoj život provela sam na području današnje župe Srca Isusova na Zametu, a kojoj su već desetljećima prisutni svećenici Družbe Isusove. Još kao dijete sudjelovala sam u radu župe, prvenstveno čitanjem na nedjeljnim misama. Početkom srednje škole priključila sam se tada jako posjećenim molitvenim susretima mladih srijedom, koje je u to vrijeme predvodio p. Mirko Vukoa, a kasnije se priključujem Zajednici kršćanskog života. Cijelo vrijeme sam u župi bila aktivna u različitim aktivnostima, sve do preseljenja na područje župe Blažene Djevice Marije Karmelske u Krasici.

Sam motiv za moj dosadašnji angažman je proizašao iz potrebe da na neki način pomognem i aktivno sudjelujem u radu župe.

O Riječki planinarski križni put okuplja molitvene zajednice mladih Riječke nadbiskupije. S obzirom da ste tijekom studiranja aktivno sudjelovali u projektima u kojima su se okupljali mlađi katolici, kako danas gledate na aktivnost tih zajednica?

Pa moram priznati da mi nedostaje onaj duh zajedništva riječkih molitvenih zajednica koji se osjetio pogotovo u vremenu neposredno nakon papinog boravka u Rijeci. Više smo se družili, zajedno molili, organizirali razne susrete i slavlja. Bolje smo se poznavali. Rado bih da se ponovno takav duh oživi.

Uvijek sam osjećala da je župna zajednica moja proširena obitelj pa mi nikad nije bilo teško raditi bilo što, a s ciljem da pomognem svećenicima i redovnicima i redovnicama iz župe.

O Sudjelovali ste na susretima sv. Ivana Pavla II. s mlađima u Solinu i Rijeci, a sada s AKD-om organizirate program posvećen njemu. Koje poruke su se trajno urezale u sjećanje i po čemu ćete ga osobito pamtitи?

Puno je trenutaka koje bih mogla izdvajati iz tih susreta sa sv. Ivanom Pavlom II. Ono čega se najvi-

še sjećam je ta njegova toplina i radost koju je široj. Mislim da se to najviše očitovalo u njegovim riječima "Budite narod nade, budite narod koji moli, budite narod koji vjeruje u Riječ koju nam je dao Bog!" koje je izrekao upravo u mom rodnom gradu 8. lipnja 2003. godine.

O Članica ste Zajednice kršćanskog života (ZKŽ). Zašto ste odabrali tu duhovnost kao onu koja će Vas izgradivati?

Ne znam bih li rekla da sam ja odabrala tu duhovnost, sve se nekako prirodno dogodilo. Naime, kako sam cijeli svoj vjernički život bila uz isusovce, ignacijanska duhovnost mi je bila oduvijek bliska te mi je u mom duhovnom razvoju bila iznimno važna, a kroz Zajednicu kršćanskog života sam ju mogla produbiti i nadograditi.

O Kao znanstvenica, mogu li vjera i znanost ići zajedno?

Ja osobno ne smatram da ne bi mogle. Motiv za otkrivanje zakonitosti po kojima je sazdana priroda može biti put do Boga i Božanske ljubavi.

O Je li teško svjedočiti i živjeti vjeru?

Nije. Iako svakodnevno nailazim na prepreke, poteškoće koje bi me mogle udaljiti od pravog puta, imajući uvijek na umu da je Božanska ljubav uz mene, ništa nije teško. Svjedočiti vjeru za mene prije svega znači da svojim djelima prema bližnjima oživotvrijem tu ljubav.

O Što AKD planira u bliskoj budućnosti?

U svibnju nam je u planu održati skupštinu na kojoj ćemo iznijeti smjernice i planove za buduće projekte. Jedan od planova je i suradnja sa Sveučilištem u Rijeci, a do tada možemo najaviti završetak programa proslave kanonizacije pape Ivana Pavla II. „Rijeka za Papu“ kojega smo organizirali u suradnji s Riječkom nadbiskupijom i bogoslovnim sjemeništem koje nosi ime, nama dragog sveca. Program će biti zaključen 9. lipnja u sjemenišnoj kapeli „Kraljice apostola“ u 18:30 i misu će predvoditi zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Helena Anušić

Preduskrsnu duhovnu obnovu predvodio je don Ivan Filipović, bivši ovisnik i duhovnik zajednice „Cenacolo“

Spustiti ponos i pogledati se u dušu

Najstarija riječka župna crkva, Uznesenja Blažene Djevice Marije, bila je do posljednjega mjesta ispunjena vjernicima koji su u nedjelju, 6. travnja došli na preduskrsnu duhovnu obnovu za mlade i studente. Predvodio ju je don Ivan Filipović, bivši ovisnik i duhovnik zajednice „Cenacolo“. Duhovnu obnovu organiziralo je Povjerenstvo za sveučilišni pastoral Riječke nadbiskupije u suradnji sa župom Uznesenja, a glazbeno su ju animirali Nadbiskupijski zbor mlađih i band Assunta.

U svom svjedočanstvu istaknuo je potrebu svakog pojedinca da spusti ponos i pogleda se u dušu, jer samo ako Boga nosimo u srcu tada ga možemo nositi i drugima. Govoreći o osnivačici zajednice Cenacolo, s. Elviri Petrozzi naglasio je kako je s. Elvira uvijek govorila da na ulici vidi mlađe ljudi u ludilu. "Danas mlađi 'vrište drogom' o tome da nešto u ovom svijetu nije u redu", poručio je. Život u zajednici je korizmeni put u kojem se čovjek odriče grijeha i u zajednici ne možete nositi 'masku', rekao je duhovnik Cenacola dajući kako zajednica kroz molitvu uči čovjeka kako prošlom životu reći 'ne'. "Puno sam propatio u zajednici. Vratiti se u žive je teško,

ali lijepo. Najteže je bilo susretati se sa svojom prošlošću", posvjeđočio je don Filipović koji je prošao put od ovisnika do svećenika. Dodao je da je moć manipulacija zla koja se uvuče u ovisnika velika. Ovisnik će uvijek drugog okriviti za svoje neuspjehe, rekao je.

Njegove riječi potvrdio je Ivan iz Rijeke koji je u Cenacolu boravio 3,5 godine i prvi puta je svjedočio u svome gradu nakon što je iz zajednice izašao prije pola godine. "Živio sam egoizam, zaboravio sam evanđelje i s 28 godina bio sam mrtav čovjek." Iako je redovo išao na misu, bio član FRAMA-e, nogometni, njegova slabost prema igrama na sreću i egoizam odveli su ga u svijet ovisnosti, posvjedočio je. "Bio sam spreman prodati sve, pa i sestru, roditelje. Bilo je situacija kada nisam znao kome sam što slagao. Pohlepa i egoizam živjeli su u meni." Dodao je kako ga je molitva obitelji spasila i odvela u zajednicu. "Ovisnik je teret svima i teško je takav doći Isusu koji ti pruži ruku. U zajednici sam naučio prihvati istinu i raditi sve iz ljubavi prema bližnjemu. Danas imam volju i želju boriti se. Trudim se Boga staviti u svakodnevni život", priznao je Ivan. Dodao je da ne bi uspio bez podrške i molitve obitelji i zajedništva u Cenacolu.

Uzavršnom dijelu duhovne obnove don Filipović je istaknuo kako heroin danas nije glavni uzrok ovisnosti te upozorio na sve više mlađih koji 'rekreativno' vikendima konzumiraju lake droge. "Danas je nekim roditeljima normalno da im djeca vikendom konzumiraju marihuanu i okupljaju se na mjestima gdje je ekstazi lako dostupan." To je lak put do ovisnosti, upozorio je. U nastavku je istaknuo kako s. Elvira tijekom svog rada nikada nije spominjala psihoaktivne tvari koje uzrokuju ovisnost, nego povratak Bogu. Ovisnost čovjeka učini krhkim i slabim, a boravak u zajednici znači obraćenje Bogu. "S. Elvira me nije smatrala bolesnikom i prvi puta sam osjetio da netko vjeruje u mene. Ona je Božja žena i njene riječi uvijek su bile natopljene Duhom Svetim." Na kraju je poručio kako nije dovoljno prestati konzumirati supstance ili prestati igrati igre na sreću, nego je potrebno promjeniti mentalitet. "Čovjek se navikne na laži, krađu, egoizam, pohlepu i te navike treba odbaciti. Cenacolo nije klasična terapijska zajednica. Ona je škola života!", zaključio je don Filipović.

Helena Anušić

Akcija "Za osmijeh tvoj" razveselila djecu

Povjerenik za sveučilišni pastoral Riječke nadbiskupije Velimir Martinović sa studentima i mlađima 9. travnja posjetio je Dom za djecu i mlađež Kraljevica - Oštros.

Tom prigodom djeci su kupljeni darovi od sredstava prikupljenih u akciji „Za osmijeh tvoj“. „Studenti i mlađi otpjevali su s djecom nekoliko prigodnih pjesama. Namjera nam je nakon Uskrsa obići i školu koju pohađaju djeca s posebnim potrebama i razveseliti ih darovima i pjesmom“, rekao je Martinović.

Tijekom pet korizmenih nedjelja u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci prikupljali su se dobrovoljni prilozi i prikupljeno je 3.478 kuna, rekao je povjerenik. Zahvalivši svima na odazivu istaknuo je da su studenti i mlađi dobročinitelje darivali prigodnim knjigama te uskrsnim čestitkama koje su sami izradili. „Odreći se jedne kave za najpotrebnije, bio je misao ove akcije, a ova djeca koju su obišli to zasluzuju“, zaključio je povjerenik Martinović.

H.A.

Besplatne instrukcije iz matematike i fizike

Povjerenstvo za sveučilišni pastoral Riječke nadbiskupije pokrenulo je inicijativu besplatnih instrukcija iz matematike i fizike za djecu roditelja slabijeg imovinskog stanja. „Sve je više siromašnih roditelja koji svojoj djeci ne mogu platiti instrukcije i odlučili smo se za pokretanje ovog projekta. Zamolio sam neke studente, oni su pozvali svoje kolege da nam se pridruže i tako smo krenuli s ovom plemenitom idejom.“, rekao je povjerenik za sveučilišni pastoral Velimir Martinović. Dodaje kako se na ideju došlo na duhovnim razgovorima sa studentima od kojih neki studiraju matematiku i fiziku. „Svi su rado pristali besplatno davati instrukcije siromašnoj djeci kojima su potrebni dodatni sati iz ova dva školska predmeta. Sve potrebne informacije, studenti koji se žele uključiti u ovaj projekt, kao i roditelji koji žele prijaviti svoje dijete na instrukcije, mogu dobiti od studenskog kapelana: vmartinovic78@gmail.com ili na broj telefona: 098 924 87 69

H. A.

Kriza iznjedrila novu kategoriju potrebnih pomoći

Bez posla ostaju mladi čak i s visokom stručnom spremom, a ako imaju obitelj tada su svi članovi ugroženi. To su mlađe i zdrave obitelji kojima bi, u većini slučajeva, jednokratna pomoć otplate režija ili duga mogla značiti priliku za novi početak.

U prostorijama nadbiskupijskog Caritasa u Rijeci 8. svibnja održan je sastanak voditelja karitativnih ustanova s ravnateljem Caritasa mons. Nikolom Uravićem i ravnateljem riječkog Centra za socijalnu skrb Karlom Balenovićem. „Okupili smo se kako bi vidjeli na koji način zajedno možemo još kvalitetnije organizirati pomoći potrebnima. Situacija u društvu je teška i sve se više ljudi obraća za pomoći našim ustanovama. Gospodarske i društvene probleme rješiti ne možemo, ali možemo tražiti načine kako što više pomoći ljudima u nevolji“, rekao je na početku sastanka mons. Uravić.

S njim se složio ravnatelj Balenović dodavši kako je Caritas pouzdana ustanova s tradicijom brige za potrebne i s kojom

Centar za socijalnu skrb usko surađuje. Istaknuo je kako se u posljednjih nekoliko godina krize pojavila nova kategorija ljudi kojima treba pomoći. „To su obitelji s više djece i niskim primanjima. Mogli bih nazvati niži srednji sloj, koji sa svojim primanjima više ne može preživjeti. Ako rade nemaju gotovo nikakva prava za primanje socijalne pomoći, ali s minimalnim plaćama ne mogu pokrивati troškove obitelji. Njima su najveći problem režije, a posebno opterećenje je na obiteljima sa školskom djecom. Često školski programi zahtijevaju dodatne izdatke koje ne mogu svi pokriti. Trebalо bi razmišljati kako da im se te opterećujuće stavke olakšaju.“

Na sastanku je dogovorena nužnost izrade zajedničke baze podataka osoba koje traže pomoći. Na taj način mogli bi se odrediti prioriteti, obitelji kojima bi se jednokratnom intervencijom moglo dugoročno pomoći. Pored toga pokušat će se uči i u dijalog sa školama, ravnateljima i nastavnicima, da ih se potakne na još veću socijalnu osjetljivost.

Voditeljice karitativnih ustanova Riječke nadbiskupije, s. Suzana Samardžić ispred Doma za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, s. Emanuela Rakocija za Kuću utočišta te Angela Lovrić ispred franjevačkog svjetovnog reda koji upravlja prihvatalištem za beskućnike i socijalnom samoposlugom iznijele su svoja iskustva u radu s onima koji traže pomoći. Istaknule su da nužna zajednička baza podataka kako bi svi koji pomažu mogli bolje procijeniti na koji način pomoći onima koji traže pomoći. Pored toga zajednička baza podataka sprječila bi mogućnost manipulacije i prijevare. Takvih je srećom malo, složili su se sudionici, jer velika većina zaista treba pomoći.

Susret kumova i korisnika projekta Kumstva na daljinu

Kumovi iz Sanrema, koji pomažu djeci u okviru projekta riječkog Caritasa „Kumstva na daljinu“, 26. travnja susreli su se s obiteljima korisnika njihove pomoći. Njihov susret bio je ujedno i podsjetnik na 20. obljetnicu provođenja ovog projekta u okviru Caritasa nadbiskupije Rijeka. Kumovi i korisnici proveli su dan zajedno u obilasku Kvarnera i Gorskog Kotra, a neke su kumove ugostile obitelji korisnika. Dan je završen susretom i podjelom darova u prostorijama Caritasa Riječke nadbiskupije gdje su ih dočekali i pozdravili djelatnici Caritasa na čelu s voditeljicom projekta Laurom Marinelli.

Iz Sanrema je došlo petero obitelji koje već 20 godina novčanim sredstvima pomažu djecu s područja Riječke nadbiskupije. Kumovi iz Sanrema razvili su poseban odnos s obiteljima kojima pomažu pa ovakvi susreti nisu rijetkost. Projekt „Kumstva na daljinu“ ipak ne postavlja takvu obavezu kumovima pa mnogi od njih ne poznaju izravno djecu kojoj pomažu nego se kontakt uspostavlja posredstvom Caritasa Riječke nadbiskupije. Ipak, brojni su primjeri kada kumovi čine i više o nužnog. Trenutno u ovom projektu Caritasa Riječke nadbiskupije sudjeluje 64 obitelji. Pomoć se šalje obiteljima s više djece, djeci čiji su roditelji stradali u ratu ili djeci s posebnim potrebnama. Pomoć može biti novčana ili se tim novcima plaća dio režija, drva za ogrjev, prehrambeni proizvodi ili im se kupi kakav kućanski aparat.

Marija i Josip, dobrotvori Caritasa

Od onoga što imaju Marija i Josip radosno i solidarno odvajaju za potrebne

Marija Žitnjak, dobrovorka Caritasa, 28. travnja proslavila je 90. rođendan. Djelatnici Caritasa predvođeni ravnateljem mons. Nikolom Uravićem posjetili su nju i supruga Josipa u obiteljskoj kući u Rijeci. „U krugu brojne obitelji slavili smo jučer, u nedjelju, kada smo se mogli svi okupiti“, objasnila je Marija iznoseći na stol tortu i kolače.

Njezin suprug Josip već 20 godina svakoga mjeseca dolazi u Caritas Riječke nadbiskupije i uplatiti donaciju od 100 kuna. „To je naš prijatelj i mislim da bi svi trebali pomagati jedni drugima“, objašnjava Marija. Od onoga što imaju Marija i Josip radosno i solidarno odvajaju za potrebne.

U ovih 20 godina redovitog darivanja Caritasa razvilo se lijepo prijateljstvo. Prije dvije godine djelatnici Caritasa posjetili su Josipa za njegov 90. rođendan, a ove su godine zajedno proslavili i Marijin jubilej.

Nismo vas zaboravili

Nekoliko članova Udruge sv. Vinka Paulskoga iz Rijeke posjetili su u subotu 26. travnja Dom za psihički oboljele starije osobe Turnić. Tom prilikom štićenicima su uručili prigodne darove i priredili kratki duhovno-kulturni program. Svojim pjesmama i recitacijama neki članovi Doma su obogatili ovaj naš susret i pozvali nas na skorašnji „Domosong“.

Riječ je o tradicionalnim susretima članova Udruge koji nakon proslave blagdana Uskrsa žele posvjedočiti svoju ljubav i blizinu bližnjima u potrebi vođeni riječima sv. Vinka: „Smatrajmo sretnim onaj dan u kojem smo sprječili kakvo ili učinili neko dobro“.

Crikvenica dobiva Socijalnu samoposlužu

„Po uzoru na projekt prve trajne socijalne samoposlužu u Hrvatskoj, Kruh sv. Elizabete, za najsiromašnije građane pokrenutog u Rijeci 2011. godine, odlučili smo osnovati humanitarnu udrugu i sličan projekt pokrenuti na našem crikveničkom području“, rekla je Ivona Tomaš predsjednica inicijativnog odbora za pokretanje Socijalne samoposlužu na javnoj tribini koja je u Gradskoj vijećnici u Crikvenici održana u srijedu, 9. travnja.

U tijeku je osnivanje Udruge „Ruka pomoći za ljudi u nevolji“ koja će biti nositelj projekta. Po uzoru na Socijalnu samoposlužu u Rijeci cilj nam je prikupljati trajne i nepokvarljive namirnice te higijenske i kućanske potrepštine, rekla je. Prema podacima iz Centra za Socijalnu skrb u Crikvenici na području gradova Crikvenice i Novog Vinodolskog te Vinodolske općine 230 ljudi prima različite oblike socijalne pomoći, odnosno minimalna sredstva za život s kojima potom uzdržavaju svoje višečlane obitelji, rekla je Tomaš. „Taj podatak je za nas bio razočaravajući jer je riječ o velikom broju ljudi koji iz mjeseca u mjesec jedva krpaju kraj s krajem, žive u neimaštini, najčešće bez ikakvih dodatnih prihoda - samo s tom socijalnom pomoći. Dodatni problemi se javljuju kada je riječ o obiteljima s više djece, koji samim time imaju i veće potrebe, a prihodi su im vrlo mali. Ta, po nama velika brojka, ujedno nam je bila i glavni motivator da se primimo posla i krenemo s projektom osnivanja socijalne samoposlužu i kod nas.“ Iako je prvotni cilj Udruge osnivanje Socijalne samoposlužu, Tomaš najavljuje da će, kada Udruga bude registrirana, organizirati i druge akcije prikupljanja humanitarne pomoći kao i usredotočiti se na pružanje iste i samohranim roditeljima, djeci s potreškoćama u razvoju, te teško oboljeloj djeci i odraslima. „Cilj nam je promicanje humanosti, dobrote i ljubavi prema čovjeku te potrebe humanitarnoga pomaganja našim bližnjima i to dobrovoljnim ulaganjem osobnog vremena i truda, te dakako znanja i vještina na način da se potiču pozitivne vrijednosti, povezanost među ljudima te navika nesobičnog pomaganja.“ U nastavku se zahvalila Srednjoj školi „Dr. Antuna Barca“, osnovnim školama u Bribiru i Triblju te župi Svetog Jakova u Jadranovu koje su svoju podršku ovom projektu iskazali na način da su organizirali akcije prikupljanja namirnica.

„Grad Crikvenica na čelu s gradonačelnikom Damirom Rukavincem ustupio nam je privremeni prostor za potrebe sortiranja prikupljenih namirnica u pakete i njihovu podjelu korisnicima u ulici Ljube Stipanića, u zgradji nekadašnjeg vrtića, te mu se srdaćno zahvaljujemo na tome.“ U nastavku je pozvala sugrađane da daju svoj doprinos projektu i podrže inicijativu koja je, ne samo vrijedna humanitarna aktivnost, nego sredstvo rasta cijele zajednice i društvo. Osobite nade polaze u svoje vršnjake, mlade ljudi za koje se nuda da će se ukljuci u volontiranje. „Kada su me pitali kako smo došli na ideju rekla sam im da je to naša moralna i vjerska dužnost. Nažalost, svatko od nas se može naći u sličnoj situaciji i bit će mu potrebna pomoć. Zato molim sve da se osvrnu oko sebe, upute ljudi da nam se obrate za pomoć, informiraju ih ili im i sami pomognu kroz neku od aktivnosti koje ćemo provoditi.“ Ne zanemarujmo probleme i oskudicu naših sugrađana jer to su i naši problemi, poručila je. Na javnoj tribini sudjelovali su i volonteri riječke Socijalne samoposlužu, prve u Hrvatskoj koja je svoja vrata otvorila u travnju 2011. godine na riječkoj tržnici Brajda.

Helena Anušić

Prvi biskup sjedinjenih biskupija Senjske i Modruške u prvoj polovici 17. stoljeća:

IVAN KRSTITELJ AGATIĆ PROVODIO VJERSKU OBNOVU

Piše: Goran Moravček

Papa Pavao V. imenovao ga je senjskim biskupom i administratorom Modruške biskupije, a kasnije i biskupom modruškim ili krbavskim. Agatić je ozbiljno radio na provedbi odluka Tridentskog sabora (1545-1563), koje su bile moguće i širenjem pisane riječi. On 1620. godine saziva biskupsку sinodu u Bribiru na kojoj je, među ostalim, odlučeno da se tiskaju liturgijske glagoljske knjige.

Povijesni procesi u 17. stoljeću suštinski su utjecali na crkvenu, političku, ali i narodnosnu sliku Rijeke kroz druže razdoblje. Stoljeće je to velikih promjena, koje su potaknute na našem području protoreformacijom te završetkom krvavog mletačko-austrijskog sukoba i protjerivanjem uskoka s Jadrana. Tridentska obnova počela je na našem području nakon završetka Uskočkog rata (1615-1617), a to se poklopilo i s biskupskim ustoličenjem Ivana Krstitelja Agatića. Povijesnu ulogu toga biskupa Riječanina prepoznale su aktualne gradske vlasti nazavši njegovim imenom ulicu kod kule Lešnjak, neposredno uz crkvu Uznesenja Marijina.

Bio prvi biskup sjedinjene Senjske i Modruške ili Krbavske biskupije (1617.-1640.), dok je posljednji bio dr. Viktor Burić, riječko-senjski nadbiskup i metropolit (1969.-1974.).

Ivan Krstitelj Agatić (ponegdje Agafić ili Agalić), rođen je u Rijeci 1570. godine.

Iz riječkog augustinskog samostana, čiji je bio redovnik, odlazi na studij teologije u talijanski Urbino, ondje je 1597. godine i zaređen. Prior samostana sv. Jeronima u Rijeci bio je u više navrata (1604, 1609/1610, 1615). Doktorat iz teologije postigao je 1916., a 7. srpnja iduće godine papa Pavao V. imenovao ga je senjskim biskupom i administratorom Modruške biskupije, a kasnije i biskupom modruškim ili krbavskim.

Agatić je ozbiljno radio na provedbi odluka Tridentskog sabora (1545-1563), koje su bile moguće i širenjem pisane riječi

ne riječi. On 1620. godine saziva biskupsku sinodu u Bribiru na kojoj je, među ostalim, odlučeno da se tiskaju liturgijske glagoljske knjige. Franji Glaviniću, koji je bio također nazočan u Bribiru, bilo povjerenovo da u Rijeci otvori glagoljsku tiskaru i objavljuje liturgijske knjige prilagođene duhu protoreformacije.

Kako su slova bivše protestantske tiskare Ivana Ungnada (1493.-1564.) za Slavene u Urachu ležala neiskorištena u Grazu u Austriji, Glavinić je uz preporuku biskupa Agatića 1621. godine dobio dopuštenje od cara Ferdinanda II. (1619.-1637.) da štampariju smjesti u Rijeku, grad u kojem je glagoljske knjige nekoć tiskao i biskup Šimun Kožičić Benja (oko 1509.-1536.).

Tiskara u Rijeci nije međutim otvorena, jer su na zahtjev Rimskog kurije glagoljska slova iz Uracha završila je u Rimu. Glavinić je odbio onamo otići, jer, kako je objasnio, bio je sprječen obavljanjem dužnosti provincijala. U takvim okolnostima preporučio je

Kongregaciji za širenje vjere franjevcu Rafaelu Levakoviću za taj posao. Papa Urban VIII. (1623.-1644.) prihvatio je taj prijedlog, te je Levaković imenovan "upraviteljem knjiga crkvenog jezika slovenskog". Levaković nije bio znanac staroslavenskog jezika pa se morao obratiti za pomoć sjedinjenim rusinskim monasima, pa će tim putem ući tzv. ruska recenzija u hrvatske liturgijske knjige što kler u našim krajevima nije prihvaćao.

U gradu Svetoga Vida na desnoj obali Rječine unutar zidina živjelo je u 17. stoljeću blizu 3.000 žitelja. Rijeka je

Agatićeva ulica u Rijeci

pod vlašću Habsburgovaca od 1465. godine, a u crkvenom pogledu bila je tu sastavu Pulsko biskupije. Biskup sa sjedištem u Puli bio je mletački podanik što je usložnjavalо crkveno-političko stanje u Rijeci, gradu pod austrijskim vladarom. Mlečani i Austrijanci bili su ostali su u zavadi i nakon Uskočkoga rata te je biskupu onemogućavan posjet vjernicima na Kvarneru. Otuda u gradu Svetog vida i tolika prisutnost senjsko-modruškog biskupa Agatića, čija se biskupija protezala do istočne obale Rječine, a na zapadu je počinjala uprava pulskoga biskupa.

Ivan Krstitelj Agatić je stoga posredovao pri dolasku vjerskih obnovitelja, isusovaca, u Grad Svetoga Vida. Lovro Grizogon (Lorenzo Grisogono), bio je prvi rektor isusovačkog Kolegija (1627.-1633). Došao je u kolovozu 1627. s tršćanskim rektorm Rampeljom nakon što se rječka Općina obvezala dati Družbi Isusovoj polovicu riječke desetine, vrt, Sokol kulu za nastavu, godišnje 200 forinti za uzdržavanje nastavnika te za bogoslužje kapelu sv. Roka. Biskup Agatić ustupio im je privremeno svoju kuću za stanovanje, koja se nalazila u blizini kapele sv. Barbare.

Na svečanoj misi, povodom otvaranja isusovačke Gimnazije 23. studenoga 1627. senjsko-modruški biskup je održao propovijed na "eziku" preslavnoga naroda hrvatskoga", kako je jezik nazvao Rafael Levaković 1637. posvećujući glagoljske kanutske tablice 1637. godine upravo biskupu Agatiću.

I Lovro Grizogon je govorio hrvatskim jezikom te je nakon odlaska iz Rijeke bio rektor Ilirskoga, odnosno Hrvatskoga zavoda u Loretu kod Ancone (hrv. Jakin). Stekao je nadaleko glas kao sastavljač prve mariološke enciklopedije "Mundus Marianus" koja je objavljena u tri golema sveska (Beč, 1646.; Padova 1651.; Augsburg 1712.).

Tradicija riječkoga visokog školstva oslanjala se na privilegij cara Ferdinanda II. izdan isusovcima 31. srpnja 1633. godine, kojim on odobrava polaznicima njihove gimnazije "iste one privilegije, slobode, povlastice i prednosti koje uživaju, zajedno i pojedinačno, članovi akademije odnosno našeg sveučilišta u Gracu, Beču i bilo kojem drugom europskom učilištu."

Zahvaljujući biskupu Agatiću u napušteni dominikanski samostan Sv. Nikole u Senju došli su augustinci, ali su se kratko zadržali te 1634. stižu pavlini, koji su ondje djelovali do ukinuća reda 1786. godine.

Ivan Krstitelj Agatić preminuo je u rodnome gradu 30. listopada 1640. Sahranjen je u bazilici Majke Milosti na Trsatu pred oltarom sv. Petra, što svjedoči o njegovom štovanju Trsatske Gospe, ali nam kazuje također o čvrstim vezama koje je uspostavio sa suvremenikom Franjom Glavinićem, obnoviteljem Svetišta i trsatskim povjesnikom. Glavinić je otklonio ponudu da poslije smrti Agatića bude njegovim nasljednikom na stolici senjsko-modruških biskupa te je tu dužnost preuzeo Petar Mariani (1642./4.-1665.), a nakon njega Ivan Smoljanović (1665.-1678.), koji su također posljednje počivalište našli ispred olтарa sv. Petra u trsatskoj bazilici.

Neugodni močvarni krvopije

Najučinkovitije suzbijanje komaraca usmjereni je na uklanjanje njihovih legala, dakle voda stajačica koje nalazimo u odbačenim kadama, bačvama, starim posudama, konzervama, automobilskim gumama razasutim po našem okolišu.

Piše: Alojzije Frković

Gdje god ima vode, ima i komaraca, stara je uzrečica. Kažu, nema ih samo u puštinjskim i polarnim krajevima te na visinama iznad 1500 m. Iskustvo nas uči da nas ovi leteći močvarni kukci uzinemiruju i ometaju ne samo uz stajače vode, poput močvara i bara, nego i na mjestima gdje im se ne bismo nadali. Njihovo neugodno zujanje i još neugodnije ubode osjetio sam ljeti na Sloserovoj livadi podno vrha velikog Risnjaka, na gotovo 1400 mm. A što tek reći kako se za vlažnih ljetnih večeri osjećaju primjerice Osječani, čiji grad leži tik Kopačkog rita, podvodnog i močvarnog područja spojene brojnim meandrima s maticom Dunava. Ne čudi da se protiv tih letećih napasti znaju boriti i zaprašivanjem insekticidima iz zraka.

Komarca kao letećeg kukca karakterizira usko tijelo, grbavo prsište i vitke duge noge. U svakom slučaju neugodni su štetnici, posebno kad su u pitanju neke bolesti poput malarije, raznih groznica i dr., čije uzročnike mogu prenijeti na čovjeka svojim sekretom. Komarci se inače hrane nektarom i voćnim sokovima u kojima nema proteina, a koji je prije potreban ženkama pri reprodukciji (razmnažanju). To je i razlog da nas budu i krv sišu samo ženke koje u krvi nalaze bjelančevine potrebne za „proizvodnju“ ogromnih količina jajašaca. Polažu ih u obliku sitnih splavi na površini vode, a iz kojih se razvijaju ličinke, krećući se u vodi zmijolikim pokretima. Razvoj odrasle jedinke, preko ličinke i kukuljice, traje približno mjesec dana, ovisno o temperaturi vode stajačice. Daleko najveći broj komaraca zimu preživljava u stadiju jajašaca.

Dok su svi izvorni komarci najaktivniji u sumrak i u jutro, kad je izražena vlažnost zraka i niža temperatura, za uljeza - azijskog tigrastog komarca to ne vrijedi. Taj komarac ne samo da je prilagodljiv i da se brzo širi nego bode tijekom čitavog dana, postavši tako neugodniji napasnik nego naši komarci.

Kako se boriti protiv najeze komaraca? Na to smo pitanje našli odgovor u propagandnom listiću Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije iz prošle godine sažetom u samom naslovu: Izlijmo vodu da nas (manje) bodu! Najučinkovitije suzbijanje komaraca usmjereni je na uklanjanje njihovih legala, dakle voda stajačica koje nalazimo u odbačenim kadama, bačvama, starim posudama, konzervama, automobilskim gumama razasutim po našem okolišu. Manje komaraca i manji unos insekticida u okoliš imat ćemo potrudimo li se: redovito prazniti i mijenjati vodu u posudama koje su u uporabi, iz okoliša ukloniti nepotrebne predmete u kojima se voda može zadržati, smeće odlagati u zatvorene plastične vrećice, a kontejnere držati zatvorenima, redovito čistiti balkanske tegle sa cvijećem, spriječiti nakupljanje stajaće vode unutar zatvorenih prostora, kosit travu i nisko raslinje i sl. Za vrijeme najveće aktivnosti komaraca valja se zaštititi postavljanjem mreža za insekte na prozore, nositi odjeću s dugim nogavicama i rukavima te koristiti repelenata koja odbijaju komarce.

Dok su svi izvorni komarci najaktivniji u sumrak i u jutro, kad je izražena vlažnost zraka i niža temperatura, za uljeza - azijskog tigrastog komarca to ne vrijedi. Taj komarac ne samo da je prilagodljiv i da se brzo širi nego bode tijekom čitavog dana, postavši tako neugodniji napasnik nego naši komarci.

V. kongres bogoslova

Misu je u katedrali sv. Vida predvodio riječki nadbiskup Ivan Devčić u zajedništvu s rektorima bogoslovnih sjemeništa iz Hrvatske i BiH.

Narod vapi za dobrim i svetim svećenicima!

Zvona s riječke katedrale sv. Vida pozdravila su u subotu, 3. svibnja procesiju bogoslova Hrvatske i Bosne i Hercegovine, sudionika V. kongresa koji je otvoren svećanim euharistijskim slavljem u riječkoj pravoslavničkoj crkvi. Misu je predvodio riječki nadbiskup Ivan Devčić u zajedništvu s rektorima bogoslovnih sjemeništa iz Hrvatske i BiH.

Na blagdan sv. Filipa i Jakova, dvojice Isusovih apostola, nadbiskup je ukazao na važnost posredovanja. Isus se poslužio Filipom da bi pozvao Natanaela - Bartola kao i s Ivanom Krstiteлом da bi pozvao Ivana i Andriju, a s Andrijom da bi pozvao njegovog brata Šimuna, rekao je nadbiskup Devčić. Bogoslove je potaknuo da se češće prisjetete trenutaka kada su i na koji način osjetili da ih Gospodin zove, osoba koje su posredovale te kako

su se osjećali u trenutku kada su shvatili tko ih i na što poziva. „Sjetite se tog blaženog trenutka s ljubavlju i zahvalnošću, moleći također za milost ustrajnosti i vjernosti. Razgovarajte o tome jedni s drugima, razmjenjujući svoja iskustva Isusova poziva i zahvaljujte

Tijekom trajanja Kongresa bogoslovi su sudjelovali na svečanoj Večernjoj u Svetištu Majke Božje Trsatske koju je predvodio provincijal Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, fra Ilija Vrdoljak, kao i sportskim i prigodnim programima. Kongres je zaključen u bogoslovnom sjemeništu "Ivan Pavao II."

mu zajedno za to. To će vam pomoći da s više radosti i odgovornosti rastete i sazrijevate u svetom pozivu 'do sve Punine Božje' (Ef 3,19)

Isus poziva da bi poslao, rekao je nadbiskup u nastavku istakнуvši da poslanju mora prethoditi priprema u Isusovoj školi u kojoj je on prvi i pravi učitelj. To su danas sjemeništa u kojima Isus kroz odgojitelje i učitelje poučava i odgaja. Za to je potrebno da budete Isusovi učenici, poručio je. „To je i smisao Isusovih riječi: 'Jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća. (Mt 23,8) A vi ste samo u onoj mjeri Isusovi učenici u kojoj se trudite u riječi i volji vaših odgajatelja i učitelja prepoznati samog Isusa koji vas poučava, savjetuje i vodi.“ U nastavku je dodao kako svećenička služba

nije samo naučavanje, posvećivanje i vođenje naroda, nego je takav i poziv i priprema na njega. „U tom smislu dužni smo njegovati u sebi i u ustanovama u kojima se odgajamo smisao i osjećaj za svetost i otajstvenost našeg poziva i svega što mu prethodi i prati.“

Odgajatelje je pozvao na nasljedovanje Isusa u odgajanju povjerenih kandidata, a svećeničkim kandidatima poručio da učenje i vježbanje treba ići više u razmišljanjima i vrednovanjima, u postupanjima i činjenjima onoga što je Božje, a ne ljudsko. „To znači da se iz dana u dan trebate, uz pomoć milosti Božje, truditi svoju ljudskost suočavati Kristovu čovještvo koje je bilo u potpunom suglasju s njegovim božanstvom.“

Govoreći o apostolskoj službi pozvao ih je na razmatranje svake riječi koju je Isus uputio dvanaestorici apostola: „Sazva dvanaestoricu i dade im moć i vlast nad svim zlodusima i da liječe bolesti. I posla ih propovijedati kraljevstvo Božje i liječiti bolesnike, i reče im: ‘Ništa ne uzimajte na put: ni štapa, ni torbe, ni kruha, ni srebra! I da niste imali više od dvije haljine! U koju god kuću uđete, ondje ostanite pa odande dalje podignite“ (Lk 9,1-4) Kao prve učenike Isus i vas šalje i pri tom želi da se oslanjate isključivo na snagu njegove riječi i milosti, a ne ljudska sredstva, poručio je nadbiskup.

U nastavku ih je upozorio da svećenička služba nalazi na protivljenja zbog čega je to ne samo izazovna, nego i opasna služba. „Ali Isus ne ostavlja same svoje poslanike u opasnostima, nego im obećava: ‘Kad vas predam, ne budite zabrinuti kako ili što ćete govoriti. Dat će vam se u onaj čas što ćete govoriti. Ta ne govorite to vi, nego Duh Oca vašega govor u vama!‘ (Mt 10, 19 - 20). Dragi budući svećenici, trebate računati i na opasnosti, progona i neprijateljstva u vašem svećeničkom služenju i već se sada na tu mogućnost pripremati.“

Najbolja priprema, istaknuo je nadbiskup, je savjeno izvršavanje svega onoga što se svakodnevno od svećenika traži. Svećenikova snaga je u riječi Božjoj, ako je savjesno osobno razmatra i na taj se način spremna navijestiti je onima koji su mu povjereni, poručio je. „Njegova je snaga u dostoјnom slavljenju svetih otajstava, posebno otajstva Euharistije. Njegova je snaga i u ljubavi kojom se predaje povjerenim mu vjernicima, kako onima koji su uvijek u zajednici tako i onima koji su odlutali i koje treba, kao dobri pastir, tražiti i dovesti natrag u Kristovu zajednicu.“

Riječki nadbiskup na kraju je bogoslovima na srce stavio ljubav prema narodu. „Ne dopustite da naš narod bude duhovno i moralno zapušten, ‘kao ovce bez pastira‘ (Mt 9, 36). Nemojte biti najamnici, nemojte biti činovnici s radnim vremenom i točno određenom satnicom kada ljudi mogu doći k vama. Neka vam vrata budu u svako vrijeme i za svakoga otvorena.“ Narod vapi za dobrim i svetim svećenicima, istaknuo je nadbiskup Devčić dodavši da je na bogoslovima sada da darove i milosti koje su primili prihvate i na njih odgovore.

Helena Anušić

Predstavljamo poseban znak

Ljubi Zeleniki, bogoslovu Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu ovo je bilo treće sudjelovanje na Kongresu i za svako kaže da mu je donijelo radost. „Uvijek se iznova jača svijest da pripadamo jedni drugima! U poslanju svećenika za koje se pripremam svjestan sam izazova i iskušenja koja me čekaju, ali molim se Bogu da mi da snagu. Također, molim i vjernike da se mole za nas“, rekao je Ljubo koji će mlađu misu imati za godinu dana u rodnoj Rumi u Bosni i Hercegovini.

Sa iskustvom prijašnjih Kongresa iz Sarajeva je stigao i Fabijan Štedul, bogoslov Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“. „U naše bogoslovno sjemenište pristižu bogoslovi iz cijelog svijeta. Kada postanemo svećenici stavljamo se na raspolaganje Crkvi bilo gdje u svijetu.“ Fabijan se nuda da će Radosnu vijest širiti Afrikom ili Južnom Amerikom, a do tada redovno sudjeluje na Kongresima za koje kaže da im pružaju pozitivna iskustva. „Osim upoznavanja i razmjene iskustava, predstavljamo poseban znak u gradu u kojem sudjelujemo na Kongresu.“

S njime se složio Anto Mandić, franjevački novak Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Ante je trenutno u samostanu na Trsatu i nije krio zadovoljstvo druženjem sa stotinama bogoslova pristiglih iz svih krajeva Hrvatske i Bosne i Hercegovine. „Ovo je za nas velik događaj jer se susrećemo, razmjenjujemo iskustva i na taj način se izgrađujemo. Sami od sebe ne možemo rasti u životu i uvijek nam je potreban oslonac drugih i zato su ovi susreti važni. Njihove riječi potvrdio je i bogoslov đakovačkog sjemeništa, Robert Almaši. Zahvalio se riječkim obiteljima koje su sudionicima Kongresa otvorile vrata svojih domova i pružili im smještaj od petka 2. do nedjelje 4. svibnja.

Susret voditelja pastoralala mladih

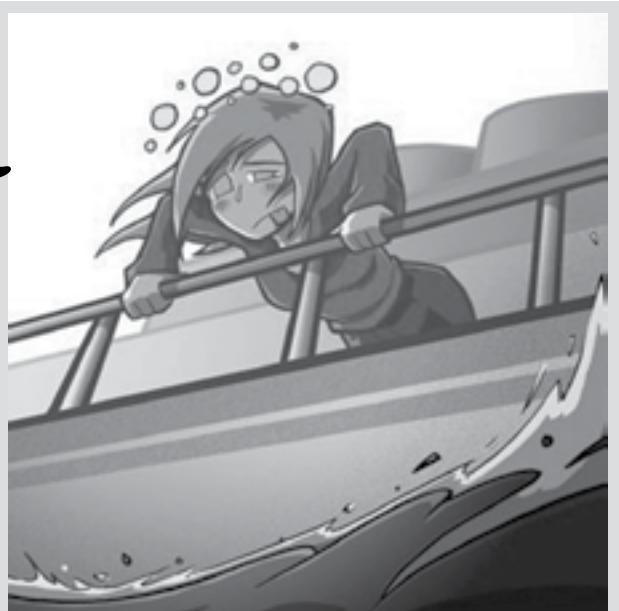
Voditelji desetak zajednica mladih Riječka nadbiskupije i vjeroučitelji srednjih škola susreli su se 24. travnja u nadbiskupskom domu s generalnim vikarom mons. mr. Emilom Svažićem, vikarom za pastoral Matijom Matičićem, povjerenikom za studentski pastoral Velimirom Martinovićem i predstojnicom katehetskog ureda Ksenijom Kovačević. Susret je bio poticaj na jačanje povezanosti i suradnje mladih u Rijeci te poziv na zajedničko sudjelovanje u aktivnostima.

Najavljen je već tradicionalno duhovsko bdijenje mladih 7. lipnja u katedrali sv. Vida, koje je spomen na nezaboravnu misu koju je papa Ivan Pavao II. predvodio na riječkoj Delti, na blagdan Duhova 2003. godine. Ove će se godine duhovsko bdijenje održati u posebnom ozračju zahvale i slavlja, jer do tada će ovaj Papa, toliko blizak Hrvatskoj, biti proglašen svetim.

Povjerenik za studente Martinović pozvao je mlade da sudjeluju na pobožnosti klanjanja koje se održava svakog trećeg četvrtka u 20.00 sati u crkvi Uznesenja Marijina u središtu Rijeke. Na klanjanja su pozvani studenti i svi mladi Rijeke i okolice.

Morska bolest

Mozak tijekom vožnje prima proturječne podatke iz različitih osjetnih organa te dolazi do aktivacije centra za mučninu i do povraćanja. Tako se razvija tzv. bolest kretanja ili kinetoza.

Priredio: dr. Ivan Host

Mnogi od nas osjećaju nelagodu kada plove po valovitu moru. Vrti im se u glavi, prekomjerno se znoje, pada im krvni tlak, osjećaju mučninu, često i povraćaju. Naime mozak tijekom vožnje prima proturječne podatke iz različitih osjetnih organa te dolazi do aktivacije centra za mučninu i do povraćanja. Tako se razvija tzv. bolest kretanja ili kinetoza. Prve spoznaje o ovoj bolesti datiraju još od davnina i povezane su sa putovanjima moreplovaca. Tada su brodovi bili glavno, tj. bolje rečeno i jedino pravo sredstvo prijevoza. Zato se udomaćilo ovu bolest nazivati: morska bolest.

Proturječne informacije

Morska bolest nije ozbiljna bolest već je to skup vrlo neugodnih simptoma, koji se kod nekih ljudi javljaju prilikom vožnje brodom, avionom, autom, autobusom. Bolest kretanja se može javiti čak i ako niste u pokretu. Sve veća realističnost kompjuterskih video igrica (pogotovo simulatora automobilskih utrka ili vožnje zrakoplova) mogu dovesti do pojave morske bolesti. Smetnje prolaze kada se organizam navikne na način putovanja ili kada putovanje završi. Uz to postoji i niz mjera kojima ove tegobe možemo sprječiti ili barem umanjiti.

Stručni naziv za bolest kretanja je kinetoza, koji dolazi od grčke riječi *kinéō*, što u prijevodu znači okrećem se, vrtim. Da bi održao tijelo u ravnoteži, naš osjetilni sustav neprekidno skuplja informacije o okruženju i šalje ih u unutarnje uho. Od tuda one dospijevaju u mozak. Oči pak ne uočavaju istu razinu pokreta kao mehanizmi za ravnotežu u unutarnjem uhu. Dok ste, primjerice, zatvoreni u brodskoj kabini, centar za ravnotežu reagira na ljuštanje broda i udare valova, iako to oči ne vide. Tako mozak prima proturječne podatke iz osjetnih organa i na takav nesklad u osjetnim informacijama središnji živčani sustav reagira aktiviranjem centra za mučninu i povraćanje.

Svi mogu oboliti

Morska bolest je cijena kojom plaćamo svoj brzi tehnološki razvoj i sposobnost da uobičimo svoj okoliš i povećamo vlastite sposobnosti kretanja. Ne zaboravimo da smo u suštini stvoreni da se krećemo brzinom hoda pod uvjetima normalne gravitacije. Naš živčani sustav i osjećaj prostora razvijeni su u skladu sa zadovoljavanjem tih potreba. Morska bolest se jednostavno pojavljuje kao rezultat nesklada između tehnološkog razvoja i mogućnosti našeg organizma.

Kako se može sprječiti javljanje morske bolesti? Prvo treba napomenuti da ne postoji čovjek koji je potpuno otporan na morskou bolest. Postoje samo više ili manje osjetljivi ljudi. Drugo, na morskou bolest se možete naviknuti i postati otporni - ali samo na određeni podražaj - npr. na amplitudu kretanja broda kojim plovite. Poznato je da su mnogi pomorci otporni na morskou bolest na brodu na kojem godinama plove, a obolijevaju od morske bolesti kada pređu na drugi brod. Treće, jednom stečena otpornost gubi se prestankom vožnje. Zato kada nakon dužeg vremena ponovno idete na put možete ponovno dobiti morskou bolest. Ipak, postoje mogućnosti borbe s tom neugodom.

Pažnja s lijekovima

Prije odlaska na put nemojte obilno jesti niti piti - pogotovo nemojte piti alkoholna i/ili gazirana pića.

Teški i jaki mirisi mogu izazvati mučninu i povraćanje. Udišite svježi zrak. Otvorite prozor u automobilu, popnite se na brodsku palubu ili uključite ventilaciju iznad glave u zrakoplovu.

Tijekom putovanja važno je držati glavu što mirnije, najbolje je nasloniti se uspravno na naslon sjedala i pogled usmjeriti ravno ispred sebe. Nemojte se puno okretati, sjedite mirno. Nemojte razgovarati sa suputnicima ili čitati.

Sjednite tamo gdje se pokreti najmanje osjećaju - na prednje sjedalo u automobilu, u središte broda ili blizu krila u zrakoplovu. Traje li putovanje kratko plovidbu provedite na palubi. Pogled usmjerite što dalje od broda, prema horizontu, ili još bolje - prema kakvoj nepomičnoj točki na nebnu ili prema kopnu u daljinji.

Pokušajte naći što udobniji položaj. Nemojte sjediti u smjeru suprotnom od smjera kretanja prijevoznog sredstva. Ako je ikako moguće, provedite putovanje spavajući ili putujte noću - tada se šanse za pojavu tegoba smanjuju.

Bolest kretanja je djelomično i psihološke prirode - ako mislite da ćete povratiti, vjerojatno i hoćete. Umjesto toga, mislite na nešto lijepo. Klonite se drugih koji imaju mučninu - moć sugestije je jaka, pa bi i vama moglo postati mučno.

Prije putovanja se dobro naspavajte. Umor povećava šansu za javljanje morske bolesti.

Ako vam nijedan od ovih savjeta ne pomaže, a osjećate mučninu tijekom svakog putovanja, uzmite tablete protiv mučnine - naravno samo po savjetu i preporuci vašeg obiteljskog liječnika. Važno je pridržavati se pravila za uzimanje lijeka - treba ga uzeti pola sata prije polaska na put. I oprez - neki lijekovi protiv morske bolesti imaju sedativno (umirujuće) djelovanje zbog čega će vam se spavati i popustiti će vam pažnja. Stoga ako ste vozač nikako nemojte uzimati ove lijekove.

PJEVANA RIJEČ

Nastavljamo s pojašnjenjima liturgijskih pjesama i o njihovom nastanku i upotrebi. Objavljam koji je smisao pjevane Riječi i kako se ona združuje s melodijom i tekstrom.

Privedila: Andrejka Srdoč

Kao što i same riječi kažu radi se o pjesmama koje sadrže dva osnovna elementa: s jedne strane *logos* (riječ, tekst) i s druge strane *mélos* (muzika, pjesma): obostrano se nadopunjaju bez dominiranja jedan nad drugim.

Ovdje se radi o pjesmama koje su skladane u prvim stoljećima kršćanstva, točnije o gregorijanskim napjevima. Melodija proširuje riječ, veliku pažnju se daje izgovaranju same riječi i glavnom naglasku svake riječi na latinskom jeziku. Tako nastaje ritam pjesme. Svaki slog dobiva timbar, trajanje, visinu i intezitet. Na neki način gregorijanska pjesma poetski se otvara samom misteriju koje se slavi i dovodi do zazivanja, kontemplacije i slavljenja. U ovom slučaju glazba se ne koristi riječima sama za sebe. Ona se združuje s riječima molitve. Jedan od najljepših primjera su ulazne gregorijanske pjesme.

Možemo ustvrditi da jedan najveći dio liturgijskih pjesama spada u kantiliciju i pjevanu riječ. Kršćanstvo se temelji na objavljenoj Riječi koju svako euharistijsko slavlje želi aktualizirati. Ne radi se samo o prisjećanju nekog doktrinalnog sadržaja zahvaljujući Bibliji i formulama vjernika. Ta Riječ je slavljena kao sakrament saveza između Boga i ljudi. Ona aktualizira taj savez u zajedništvu sa Crkvom preko pjesme i slavljenja.

U iznimnom bogatom repertoriju pjesama, razlikujemo dva tipa sjedinjenja riječi i melodije. Prva, možemo reći suzdržljivija zove se silabička: svakom slogu pridaje se jedna nota ili neuma. Druga je više lirska, ukrašuje neke slogove koje su značajnije. U oba slučaja glazba se sjedinjuje s riječi kako bi naglasila smisao teksta i da ga produhovi.

Pripjevni psalmi i kratki odgovori

Nastanak silabičkog pjevanja možemo pripisati pripjevnim antifonama koje je narod pjevao za vrijeme psalmodije između kitica (primjer imamo kada na nedjeljnim slavlјima pjevamo pripjev psalma, a kitice psalmist pjeva ili čita. (npr. „Vječna je ljubav njegova“ ili na latinskom „Notum fecit Dominus, alleluia. Salutare suum, alleluia.“).

Kad je psalmodija bila smanjena samo na nekoliko kitica, prešlo se na kratki otpjev (sa kratkim pripjevom između kitica). A kada je nestao i kratki otpjev, originalni pripjev je postao jedna „antifona – okvir“ pjevana na početku i na kraju psalma kao što je danas u časoslovu.

Ovi pripjevni psalmi ili kratke antifone, dijele se u dvije forme. Prva forma je tzv. tipske melodije (formule – tipo), sastavljena prema jednoj već poznatoj i postojećoj melodiji, gdje se melodija može prilagoditi na različiti tekst. Drugi slučaj je da se melodija prilagođava tekstu.

Da budem jasnija imamo puno slučajeva u hrvatskom prijevodu gregorijanskih pjesama ili pripjeva kao što je npr. Pogledaj Gospodine i smiluj nam se jer smo sagriješili tebi. Melodija je uzeta od korizmene pjesme „Attende Domine“, a tekst je ubačen na narodnom jeziku.

Ovdje se radi o pjesmama koje su skladane u prvim stoljećima kršćanstva, točnije o gregorijanskim napjevima. Melodija proširuje riječ, veliku pažnju se daje izgovaranju same riječi i glavnom naglasku svake riječi na latinskom jeziku. Tako nastaje ritam pjesme. Svaki slog dobiva timbar, trajanje, visinu i intezitet. Na neki način gregorijanska pjesma poetski se otvara samom misteriju koje se slavi i dovodi do zazivanja, kontemplacije i slavljenja.

Procesijske antifone i antifone za Veliča i Blagoslovljjen

Pokraj pripjevnih psalama, koji tekst uzima uglavnom iz knjige psalama, razvija se od V. stoljeća „troparij“. Tekst je vrlo jednostavan i razumljiv svim ljudima, a cilj mu je navijestiti, aktualizirati, meditirati misterij toga dana, na primjer:

Danas je anđeo Gabrijel došao u Nazaret

I pozdravi Djevicu Mariju.

Zajedno s njim i mi je pozdravljamo:

Veseli se, Marijo, blagoslovljena ti među ženama.

Melodija može biti već postojeća od prije, a može biti i originalna naglašavajući važnije riječi. Ovaj tip pjesme ili troparij ili velika antifona, upotrebljava se za procesijske pjesme (ulazna, darovna, pričesna pjesma) kao i za antifone za Veliča i Blagoslovljjen ili za pjesme posvećenoj Blaženoj Djevici Mariji. Također se upotrebljava za odgovore u Jutarnjoj molitvi časoslova.

U svim ovim slučajevima antifona se produžuje sa nekoliko kitica koje pjeva psalmist. Ako je antifona poznata kao što je Veseli se, Marijo, blagoslovljena ti među ženama može se ovaj pripjev ponavljati između kitica psalama i na kraju.

Nastavak slijedi

Meditacija je impresija na trenutak proglašavanja Svetim pape Ivana Pavla II., kada se sunce otkrilo iza oblača... a svećenik koji je imao pripremljenih 50-tak posvećenih hostija za našu grupu hodočasnika pričestio je i mnogobrojne druge hodočasnike koji su u velikom broju prilazili na pričest i hostija nije nedostajalo... potoci suza radosnica slavili su prisutnost Gospodina i Njegove stvarnosti....

Papu Ivana Pavla II. ti Gospodine okruni slavom Kraljevstva nebeskog

Gospodine... došao je i taj trenutak kada si svoje izabrano dijete iz Bijele Hrvatske proglašio svetim. Maslina je konačno ubrana i iz nje cure sveta ulja blagoslova... miline, ljubavi... Tvoje prisutnosti...

Darovalo si se kroz njega i za njegova života... a milosti po njemu zadobivene širom otvaraju vrata srca da u njega možeš ući u cjelini...

Rosom svoje milosti poškropio si malo stado pokraj zidina koje je s puzdanjem i iščekivanjem malog djeteta radovalo se kruni Tvoga djeteta... a ti se još i poigra sa nama... razgali nam srca zahuktana. U trenutku čina posvećenja zaustavio si rosu kiše... odgrnuo oblak sivi i na nebu pokazao hostiju bijelu... sebe u današnjem odjelu. Na trenutak umnožio si svoje tijelo da te možemo spoznati i na nebu, ali mnogima to nije bilo dano vidjeti... jer svoj pogled nisu upravili prema gore... ti ih tada pozove na gozbu... u žrtvi što se predaje na oltaru... dijeleći se u lomljenju kruha... i po rukama našeg svećenika Ti se umnoži i nahrani mnogo duša...

Pitah se u tom trenutku... koliko li je ljudi tebe vidjelo u tom času.... u tvome daru ... u tvome spasu.... kada si umnoživši se ...razdijelio se i među tuđe ljudi koji nisu bili izabrani... ali su ti povjerivali... koliko ih od izabranih nije tebe vidjelo... ili vidjelo, ali ne i povjerivalo.... a koliko ih je odustalo zbog nevjere.

Istu nam priču pričaš svaki dan... kada ćemo ti konačno potpuno vjerovati... da nas tvoja ljubav u čvrstom naručju nosi... kada ćemo ti bez straha i tjeskobe biti... brineći se samo da ti s dlana ne ispadnemo i otmemo se Tvome zagrljavaju ... Svetom.

Ivana Lakota

Obiteljsko lice Crkve

Knjiga dr. Antona Tamaruta, „Obiteljsko lice Crkve“, predstavljen je 8. travnja u Nadbiskupskom domu u Rijeci. Osim autora, o knjizi su govorili dr. s. Nela Gašpar i dr. Nikola Vranješ. Zbirkom tekstova, dr. Tamarut u knjizi podsjeća na obiteljske korijene Crkve te ističe one kvalitete međusobnih odnosa i života po kojima Crkva ima obiteljsko lice. „Simbolika je u samim izrazima koje koristi u naslovu: obitelj, lice i Crkva“, rekla je dr. Gašpar. „Autor promatra Crkvu kao zajednicu naroda Božjeg. Ostaje na tragu crkvenih otaca koji ne dijele duhovnost, dogmatiku i pastoral. Pišući o Crkvi piše na tragu Drugog vatikanskog sabora ističući opredjeljenje Crkve da djeluje u svijetu.“ Njegovo promišljanje utemeljeno je na Božjoj riječi i njome potkriveno te prihvata koncilske smjernice prema kojima Koncil očekuje da Sveti pismo bude duša cijelokupne teologije.

Dr. Vranješ je istaknuo kako je ova knjiga, iako ju je pisao profesor dogmatske teologije, važna i u pastoralnom smislu. „Autor se suočava s aktualnim pitanjima Crkve, nastoji ukazati na njezinu obiteljsku dimenziju.“

Vidno radostan, okupljenima u punoj dvorani Nadbiskupskog doma, obratio se i sam autor, dr. Tamarut. „Osjećam se obiteljski ovdje“, rekao je istaknuvši kako je taj osjećaj obiteljske Crkve, o kojoj piše u knjizi, doživio upravo u svom rodnom kraju, otoku Pagu i Rijeci u kojoj je proveo godine studija i kasnije predavao na riječkoj Teologiji. U ime Teologije u Rijeci susret je organizirala i vodila dr. Veronika Reljac.

Knjiga dr. Josipa Šimunovića

Približavanje sakramenata vjeroučenicima

Nova knjiga prof. dr. Josipa Šimunovića "Božja remek djela u školi - Pastoral sakramenata i govor o sakramentima u nastavi katoličkog vjeroučenja u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj", u izdanju Glasa Koncila, predstavljena je u sklopu Trsat-skih Marijinih dana u Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu 5. svibnja. Uz autora, profesora na zagrebačkom Katoličkom bogoslovnom fakultetu, predstavili su je dr. Nikola Vranješ i dr. Veronika Reljac s pastoralne katedre Teologije u Rijeci. U glazbenom dijelu nastupali su članovi FRAM-e Trsat.

„Ova vrijedna knjiga predstavlja svojevrsnu novost u našoj teološko-pastoralnoj i katehetskoj literaturi. U određenom smislu može se reći da ona povezuje šire područje pastoralne Crkve s jednim specifičnim segmentom crkvenog angažmana: vjeroučenjem u osnovnim i srednjim školama. To povezivanje predstavlja teološki i praktično nimalo laku zadaću“ - naglasio je dr. Vranješ i dodao „kako se radi o knjizi koje se autor hrabro suočava sa složenom i vrlo aktualnom temom - temom govora o sakramentima i približavanju sakramenata vjeroučenicima u osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj dobi - što samo po sebi predstavlja pastoralni i katehetski izazov prvog reda.“

Dr. Reljac, posebni je naglasak stavila na peto poglavlje knjige posvećeno sakramentu bolesničkog pomazanja, istaknuvši „da se s pravom može reći da je najteže i najzahtjevниje govoriti o petom sakramentu tj. o bolesničkom pomazanju. Sakrament bolesničkog pomazanja povezan je s jednom od najvećih teškoća koje pritišće ljude, a to je bolest i starost, a onda i smrt. Čak je odraslima teško slušati, govoriti i promišljati o tim stvarima, a koliko je tek zahtjevna zadaća o tome govoriti djeci i mладима. No, prof. Šimunović nije se dao obeshrabriti on se hrabro, nadasve znalački i načitano, ali sa puno vjere, posvetio toj temi.“

Svjestan izazova, ne samo kao vrsni pastoralni teolog i katehetičar, stručnjak za religioznu pedagogiju, nego i kao marljiv pastoralni djelatnik u župi sv. Marija na Dolcu u Zagrebu, dr. Šimunović nije ostao sjediti i plakati nad činjenicom da se ljudi boje sakramenta bolesničkoga pomazanja i da ga odgađaju do posljednjega trenutka, pa i do trenutka kada je već prekasno, već donosi temeljna usmjerena kako se o sakramentu bolesničkog pomazanja treba govoriti u nastavi vjeroučenja u osnovnim i srednjim školama.“ Ta knjiga će zasigurno postati nezaobilazna literatura ne samo na teološkim učilištima, nego još više u svakoj učionici u osnovnim i srednjim školama diljem Hrvatske u kojima se bude predavao katolički vjeroučenje, istaknula je dr. Reljac.

Na kraju predstavljanja autor je zahvalio organizatoru, Franjevačkom samostanu na Trsatu i predstavljačima, otkrivaši što ga je potaknulo na pisanje ove knjige: „Sakramenti su za mene ne samo glavni nositelj vjerskog života nego nadasve istinski susret sa Isusom Kristom. Tu ljubav i radost življenga sakramenata želio sam na neki način približiti vjeroučiteljicama i vjeroučiteljima kao i učenicama i učenicima, koji pohađaju vjeroučenje u osnovnim i srednjim školama.“

Festival hrvatskog katoličkog filma

U Svetištu Majke Božje Trsatske u Rijeci od 5. do 7. lipnja 2014. godine održat će se 5. Festival Trsat, festival hrvatskog katoličkog filma kojega organiziraju Istra film iz Rijeke i Franjevački samostan Trsat.

Ovaj specijalizirani filmski festival na jednom mjestu okuplja i natjecateljskom vrednovanju izlaže godišnju produkciju katoličkih filmova snimljenih u Hrvatskoj i njenoj dijaspori širom svijeta, ističu iz Organizacijskog odbora.

Na Festivalu sudjeluju filmovi svih žanrova u kojima se iskazuju evangelizacijske i društvene vrijednosti Katoličke crkve u Hrvata -igrani, dokumentarni, animirani, obrazovni, amaterski...

Organizatori dodaju kako su prethodna četiri festivala polučila medijsku pozornost i ukazala na vrijedna ostvarenja filmova ovoga žanra i tematike. Prijavnica se nalazi na službenoj stranici Svetišta Majke Božje Trsatske na kojoj se mogu pročitati i svi detalji vezani uz festival (http://www.trsat.svetiste.com/VIJESTI/filmski_festival.html) Prijave za peti Festival Trsat, festival hrvatskog katoličkog filma otvoren je do 30. travnja.

Helena Anušić

Počasni turistički vodič za sakralnu baštinu

Ministar turizma RH proglašio je našeg dopisnika Gorana Moravčeka počasnim turističkim vodičem za sakralnu baštinu PGŽ. U cijeloj Hrvatskoj svega su trojica počasnih turističkih vodiča, a Moravček je jedini za sakralnu baštinu.

Riječke crkve, hramovi i kapele

U Državnom arhivu u Rijeci u utorak 8. travnja otvorena je izložba „Riječke crkve, hramovi i kapele“ autora Ratimira Gudelja, samostalnog umjetnika, istraživača, foto i video kroničara i dokumentariste iz Praputnjaka. Fotoizložba je prikaz kratke povijesti svih crkava, uključujući i druge kršćanske konfesije, sinagoge, džamije, kao i prikaz lokacija ili gradnji novih crkava. Autor je fotografije zdanja popratio prizorima iz liturgijskog života spomenutih vjerskih zajednica. „Nisam se vodio nikakvim kriterijima i želja mi je bila predstaviti svaku kapelicu i vjerski objekt u Rijeci. Jedina dva objekta koja sam stavio u središte izložbe su katedrala sv. Vida i Svetište Majke Božje Trsatske., rekao je autor. Otvaranje izložbe okupilo je predstavnike Katoličke Crkve, kao i drugih vjerskih zajednica te predstavnike općine Bakar.

Helena Anušić

Večer sjećanja na sv. papu Ivana Pavla II.

U Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu, 24. travnja novinar Domagoj Pejić i s. Dobroslava Mlakić na osobit način prisjetili su se sv. pape Ivana Pavla II. On svojom novom knjigom „Dom pokraj Visle“, a ona svjedočanstvom o trenucima provedenim u Bogoslovnom sjemeništu koje danas nosi ime Pape, kada ga je na porti u lipnju 2003. svakoga dana dočekivala i ispraćala na njegov put prema drugim hrvatskim gradovima gdje je Sveti Otac služio misu.

Nosila ga je ljubav prema Bogu i našem narodu

„Papa Ivan Pavao II. izabran je za papu u istoj godini kada sam i ja položila svoje doživotne redovničke zavjete i veći dio mog redovničkog života on je bio na čelu Petrove stolice. Stoga je on Papa mog života.“, rekla je s. Dobroslava na samom početku emotivne večeri održane u Auli koja danas nosi ime budućeg sveca. Zajedno s njegovateljicom, s. Tobianom Sobotkom posluživala je Svetoga Oca noseći mu večeru ili doručak u sobu na prvom katu koja je danas otvorena za posjetitelje. Divila sam se njegovoj velikodušnosti i spremnosti da je slab i nemoćan došao u našu domovinu, rekla je s. Dobroslava. „Bio je nošen snagom Duha Svetoga da nam do posljednjih svojih snaga navijesti evanđeosku radost i nadu.“

U nastavku se prisjetila da je Papa Rijeku svako jutro napuštao lošeg zdravstvenog stanja, molili su se da izdrži i preživi, a navečer se na iznenadu svi vraćao vedra lica, smiren i pun snage Duha Svetoga. „Nosila ga je ljubav prema Bogu i našem narodu.“ Sveti Otac ju je svako jutro pozdravljao hrvatskim pozdravom: - 'Hvaljen Isus i Marija!' Također, za svaku gestu je govorio: 'Hvala!', rekla je s. Dobroslava. Trenutak koji joj se na osobit način urezao u pamćenje je dan kada je Papa išao u Zadar. „Ujutro sam krenula prema Papinoj sobi da vidim mogu li mu odnijeti doručak i susrela sam mons. Renata Boccarda koji mi je dao znak da odem prema kapeli. Ušavši u kapelu vidjela sam Papu, samog u molitvi poslije svete mise. Taj trenutak mi se duboko urezao u pamćenje i puno mi je značio. Promatrajući Papu dublje sam shvatila odakle mu snaga. Od susreta s Bogom u molitvi.“ S. Dobroslava u nastavku se prisjetila suradnje s Papinom pratnjom ali i dežurnim djelatnicima osiguranja MUP-a iz Rijeke i Zagreba kojima je podijelila krunice dobivene od Papine pratnje. „Svi smo zajedno radili, ali i disali za isti cilj. Poželjela bih da takvom složnošću svi živimo i radimo, ali baš svi u našoj Domovini.“, rekla je s. Dobroslava.

„Dom pokraj Visle“

Svoja sjećanja na Papu ukorio je u nekoliko knjiga novinar HKR-a Domagoj Pejić koji je ovom prigodom predstavio „Dom pokraj Visle“. Utisajte mobitel, skuhajte kavu i pročitajte knjigu za 70 minuta, rekao je autor na samom početku otkrivajući da je riječ o djelu koje se čita 'u dahu'.

„Kako se približavala granica mog zemaljskog života, sjećanjem se vraćam na početak, do svojih roditelja, brata i sestre koju nisam upoznao jer je umrla prije nego sam se rodio, na župu Wadowice u kojoj sam kršten, na taj grad moje ljubavi, na moje vršnjake, prijatelje i prijateljice iz osnovne škole, gimnazije, sveučilišta, sve do doba okupacije kada sam radio kada radnik i kasnije u župi Niegowicu, u onoj krakovskoj sv. Florijana, u pastoralu sveučilištaraca, na okruženja... na sva okruženja... na Krakow i na Rim...“ Ove riječi iz oporuke Ivana Pavla II. potaknule su ga da se uputi u Poljsku na manje poznata turistička mjesta, ona koja su vezana uz život Karola Wojtyle.

Papa je umjesto Poljske odabrao Hrvatsku za svoje 100. apostolsko putovanje čime je pokazao koliko voli Hrvatsku, rekao je Pejić dodajući kako je na putovanju stoga posjetio mjesta koja su obilježila život blaženoga Pape. Obišao je prostor nekadašnje tvornice "Solvay" i kamenolom Zakrzowek u kojem je Wojtyla radio za vrijeme Drugog svjetskog rata, ulicu u kojoj je živio s ocem, sveučilište gdje je studirao, ali i crkvu u kojoj je krštena njegova majka Emilia Kaczorowska. O svemu tome emotivno je posvjedočio kao i programu "Karolu s ljubavlju" kojega organizira i u kojem se na osobit način obilježava dan kada je Papa umro.

Okupljene je ispred organizatora, Riječke nadbiskupije, Akademsko katoličkog društva „Jeronim“ i Bogoslovnog sjemeništa „Ivan Pavao II.“ pozdravio rektor Sjemeništa Sanjin Francetić, dok je program glazbom animirao band Assunta

Helena Anušić

Udbina

Održan prvi Dan obitelji

Usubotu 3. ožujka na Udbini je u nacionalnom svetištu Crkve hrvatskih mučenika održan prvi Dan obitelji Gospočko-senjske biskupije koji je okupio preko pet stotina supružnika s djecom. Nakon što je susret otvorio biskupijski povjerenik za pastvu obitelji mons. mr. Tomislav Šporčić održana su dva tematska predavanja. Voditelj ureda HBK za obitelj i život dr. Petar Krešimir Hodžić je govorio o „Roditeljskoj ulozi u spolnom odgoju“, dok je mr. Zrinka Gregov govorila o „Odgoju za ispravan odnos prema materijalnim dobrima“. U isto vrijeme djeca su imala svoje radionice sa župnim animatorima.

Biskup Bogović na početku je zahvalio svima onima koji su obitelji iznimirali da dođu na Udbinu te iskazao potrebu molitve Bogu da prati naše obitelji pred velikim kušnjama kojih smo svjedoci zadnjih godina. Dr. Hodžić kao prvi predavač roditeljima je ukazao na njihovu ulogu u spolnom odgoju djece. Koji odgoj vodi slobodi, a koji zarobljava, zapitao se dr. Hodžić te prezentirao službene dokumente crkve na tu temu od enciklike sv. pape Ivana Pavla II. „Obiteljska zajednica“ iz 1981. preko povelje o pravima obitelji iz 1983. godine te kao glavnog izvora „Teologije tijela“ Ivana Pavla II. Prema njima spolnost je Božji dar i blago prema kojima se treba primjereno postupati. Predavač je zatim istaknuo temeljna načela ljubavi, načine kako razgovarati s tinejdžerima te potrebu suglasja roditelja s Crkvom i školom za dobrobit djece.

Mr. Zrinka Gregov s VERN-a je govorila o odgoju za ispravan odnos prema materijalnim dobrima. Pokušala je prezentirati kršćanski stav prema novcu i materijalnim dobrima što je vrlo značajno jer se u Bibliji u 2350 redaka govori o novcu i materijalnim dobrima, a samo 500 o molitvi. Sve počinje kod davanja džeparca djeci pri čemu ga treba pravilno usmjeriti na štednju i način zarađivanja. Bitno je da djeca nauče razlikovati želje od potreba.

Nakon pauze slijedilo je euharistijsko slavlje koje je predslavio biskup Bogović a koje je glazbom animirao združeni dječji zbor biskupije pod vodstvom s. Ljubomira Lešić i župnih animatora. Uz biskupa koncelebriralo je više svećenika biskupije među kojima svih šest dekanata. Biskup je u propovijedi istaknuo temeljnu činjenicu da je obitelj slika božja, a dijete je slika svojih roditelja. Dijete kao kamera upija sliku i čuva ju, a ako se prema njemu projiciraju dobri osjećaji, slika koju dijete prima će biti film

o Presvetom Trojstvu. Najbolja škola na svijetu je obiteljska škola, a najvažniji su predmeti odnos roditelj-dijete, muž-žena, brat-sestra, jači-slabije, stariji-mlađi, odnos prema radu, društvu i prirodi. Što ljudi donose više zakona znači da je zatajila obiteljska škola. Biskup je na kraju izrazio nadu za bolje sutra jer su Hrvati zadržali vrednote i u njima ima zdravog tkiva. Pravi put moguće je naći uz pomoć navigacije i unutarnjeg radara kojeg je u nas kada smo kršteni u gradio Bog. A ta navigacija nas upućuje na ljubav prema Bogu i bližnjemu, zaključio je svoju propovijed biskup Mile Bogović.

Zatim je slijedio inspirativno dramsko skazanje mladih župe Sv. Križa iz Ogulina pod nazivom „Životna borba“ o pobedi dobra nad zlim i života nad svim đavoljim ponudama današnjice. Svoj dio u dramskom dijelu susreta uzeli su i najmlađi koji su pokazali svoje glazbeno-scenske vještine koje su naučili od župnih animatora tijekom Dana obitelji.

Susret je završio kratkim euharistijskim klanjanjem pred Presvetim kojeg je predvodio čuvar svetišta i domaćin, župnik i dekan udbinski mons. mr. Tomislav Rogić. Posebno treba istaći desetak obitelji koje su na Udbinu hodočastile dva dana iz Brinja i Otočca.

Zvonko Ranogajec

Ogulin

Tonka fest 2014

karakter i jedini je festival duhovne glazbe u Karlovačkoj županiji i Gospočko-senjskoj biskupiji.

Festival je otvorio izvršni ravnatelj festivala i predsjednik udruge Oda prijateljstvu Hrvoje Magdić koji je istaknuo na glavni motiv osnutka festivala, sjećanje na prerano preminulu Antoniju Turković čiji stihovi se stalno oživotvoruju na festivalu. To je posebno bilo vidljivo ove godine kada je i jedna pobednička skladba inspirirana sjećanjem na prerano preminulu Antoniju kao i na sam humanitarni karakter festivala. Osim što prihod od festivala ide bolesnoj djeci ogulinjskog kraja, on jasno promovira duhovnu glazbu.

Ovogodišnji prihod od ulaznica kao i prodaje zbirke poezije pokojne Antonije ide u korist lječenja devetogodišnjeg Marka i petogodišnjeg Rikarda. Festival je po tradiciji otvorio prošlogodišnji pobednik, domaća skupina Glas ljubavi sa skladbom „Isus je moj kralj“. Nastupilo je 11 izvođača a po prvi puta nastupio je i kvartet Prijatelj iz Slovenije.

Prema mišljenju žirija pobednica ovogodišnjeg Tonka festa je Marija Cerovac iz Đakova sa skladbom „Milost trebamo, milost molimo. Posebni žiri odlučio je i o prvom pobedniku u kategoriji najboljeg teksta a to je Milko Budija za skladbu Obećano nebo koju je izveo vlc. Ljubo Vuković i ženska vokalna skupina Dim iz Delnica. Konačno, prema glasovima publike pobednik je stalni gost ogulinskog Tonka festa Antonio Tkalec iz Varaždina za skladbu „Jer ljubiš me“, za koju je napisao tekst i glazbu. U pauzi za vrijeme zbrajanja glasova pred ogulinskom publikom nastupila je s nekoliko skladbi švicarska Hrvatica Bernarda Brunović. Među debitantima ovogodišnjeg „Tonkafesta“ bio je riječki band Assunta koji su, prema mišljenju stručnog žirija, zauzeli drugo mjesto sa skladbom „Oče naš“ čiju glazbu i tekst potpisuje Ante Zubović.

Zvonko Ranogajec

Gospočka

Prezbitersko vijeće

U utorak 29. travnja u Gospočku je održana proljetna sjednica Prezbiterskog vijeća Gospočko-senjske biskupije pod predsjedanjem biskupa Mile Bogovića. Gospočki župnik i dekan mons. Mile Čančar izvijestio je o obnovi katedrale Navještenja BDM u Gospočku i posveti koja bi se održala 22. srpnja ove godine na blagdan sv. Marije Magdalene na koji se slavi Dan grada Gospočke. Do tada će radovi na katedrali biti dovršeni. O provedbi biskupijskog pastoralnog plana govorio je mons. mr. Tomislav Šporčić koji se osvrnuo na provedene akcije i one koje treba provesti.

O novoj pastoralnoj godini govorio je mons. mr. Tomislav Rogić. Nakon diskusije vijećnici su jednodušni u mišljenju da godina bude u znaku Evanđelja u duhu enciklike pape Franje. Naime, evanđeoska vijest je radost i kao takva treba doći do sreće ljudi.

Z. R.

Ogulin

Vatrogasci Karlovачke županije proslavili svog zaštitnika

U nedjelju 4. svibnja u Ogulinu je svečano proslavljen blagdan sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca na razini Karlovачke županije. Zbog proslave 140 godina vatrogastva u Ogulinu, grad podno Kleka bio je domaćin proslave sv. Florijana za cijelu Karlovачku županiju. Svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Križa predstavio je župnik i dekan ogulinski Robert Zubović u nazočnosti stotinjak vatrogasaca iz cijele županije na čelu s predsjednikom Županijskih vatrogasnih zajednica Robertom Hranilovićem, kao i predsjednicima Vatrogasnih zajednica svih gradova Karlovачke županije. Osim vatrogasaca misu su uzveličali gradonačelnik Ogulina Jure Turković sa zamjenikom Željkom Stipetićem, zamjenik župana Karlovачke županije Josip Šafar, predsjednik županijske skupštine Željko Bokulić te zastupnici u EU parlamentu Ruža Tomašić.

Glazbom je misu animirao veliki župni zbor uz orguljsku pratnju i vodstvo s. Pankracije dok je nekolik skladbi izveo i puhački orkestar DVD-a Ogulin.

Z. R.

Ogulin

Podjela nagrada zaslužnim župljanima

Gospočko-senjski biskup Mile Bogović tradicionalno je misu na Uskrsni ponедјелjak predstavio u Ogulinu, u župnoj crkvi sv. Križa u suslavljaju župnika i dekana ogulinskog vlč. Roberta Zubovića i desetak svećenika biskupije. Svečanu misu glazbom su animirali veliki župni zbor pod ravnanjem s. Pankracije i uz orguljsku pratnju Prof. Slavka Barčića kao i zbor mladih Glas ljubavi pod vodstvom Karle Tripalo. Među brojnih vjernicima misu su nazočili Karlovачki župan Ivan Vučić, gradonačelnik Ogulina Jure Turković sa suradnicima, kao i čelnici brojnih ogulinskih ustanova s područja uprave, sudstva, kulture, zdravstva, sporta i prosvjetne.

Nakon mise uslijedilo je u župnoj dvorani tradicionalno uskršnje primanje ogulinskog župnika Roberta Zubovića za predstavnike javnog života grada Ogulina s područja kulture, prosvjetne, sudstva, zdravstva, gospodarstva i mjesnih odbora. Zatim je biskup Bogović uručio nagrade zaslужnim župljanima. Zdravka Cindrić nagrađena je za svoje sudjelovanje na molitvenim susretima i crkvenim seminarima, Mario Vojvodić za aktivno sudjelovanje u referendumu ispred građanske udruge Uime obitelji na referendumu o obitelji, Željku Marčacu iz Generalskog Stola doprinos oko obnove povijesnih Hefererovih orgulja u našoj crkvi te Bartolu Salopeku i Alenu Stipetiću u vršenju ministrantske službe.

Z. R.

Plitvice

Biskup Jezerinac na komemoraciji Josipu Joviću

U nazočnosti vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca na Plitvičkim Jezerima obilježena je 23. obljetnica pogibije policajca Josipa Jović, prve žrtve u Domovinskom ratu koji je izgubio svoj život 31. ožujka a u akciji uklanjanja barikada. Glavne državne dužnosnike predstavljali su izaslanici, predsjednika RH Ivu Josipovića Vinko Kovačić a predsjednik Sabora Ivana Leku Damir Mateljan.

Biskup Jezerinac u svojoj poruci ukazao je na veličinu i značaj pogibije Josipa Jovića kao simbola Domovinskog rata. Neobilježavaju obljetnice poput ove bio bi znak naše nezrelosti jer se preko Josipa Jovića treba prisjećati 15 tisuća onih hrvatskih očeva i mladića koji su žrtvovali svoj život za svoju Hrvatsku.

Komemoraciji su nazočila i izaslanstva Oružanih snaga RH, uz ministra unutarnjih poslova Ranka Ostojića bio je i ministar branitelja Predrag Matić, predstavnici Ličko-senjske i Split-sko-dalmatinske županije kao i obitelji poginuloga Josipa Jovića. Suborci Josipa Jovića iz baze ATJ Lučko iz Zagreba dovezli su se biciklima do Plitvica, pripadnici specijalne jedinice policije Grom trčeli od Karlovca, a Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Rab tri su dana pješačili s Raba.

Z. Ranogajec

Plitvice

Biskupijski susret prosvjetnih djelatnika u znaku slobode i križa

U subotu 5. travnja u pastoralnom centru BDM Majke Crkve na Mukinjama na Plitvicama održan je jednodnevni duhovni susret prosvjetnih i odgojnih djelatnika s prostora Gospočko-senjske biskupije. Susret koji je organizirao Katehetski ured Gospočko-senjske biskupije okupio je pedesetak prosvjetara a vodio ga je umirovljeni profesor Teologije u Rijeci i prvi predstojnik Nacionalnog Katehetskog ureda dr. Milan Šimunović.

Susret je započet molitvenim uvodom predstojnika KU Nikole Turkalja nakon čega je predavanje na temu „Sloboda i križ: Dileme i iskušenja u osobnom i profesionalnom životu“ održao prof. Šimunović. U današnjem kaotičnom svijetu postmoderne koja je degradirala čovjeka upućeni smo jedni na druge. U lažnom pluralitetu smo pred izborom, a rješenje je, kako je još na 2. Vatikanskom koncilu rekao papa Ivan XXIII. da otvorimo vrata. Sloboda je Božji izbor, Crkva je u stanju dijaloga a svagdje oko nas ima zrnaca dobrote. Put do slobode dug je proces u kome se nudi stalna dihotomija, Sinajske munje ali i zlatna telad. Vjera je i dalje krvava odluka a prijelaz u novo stalno traje. Od roditelja se traži pošten odnos prema istini a ne samo reći, ja sam sakramente obavio, sada je red na vas. Krist daje slobodu na temelju istine koju treba stalno izboravati, jer sloboda je istovremeno dar ali i muka. Najveća je zadovoljština Bogu kada mu se vratimo a najveća je sreća tko prihvati put ljubavi i patnje. Ne dopustimo nikome da nam ukrade nadu da je križ pobjedički znak, kako je istaknuo papa Franjo. Društvo nejednakih stvorile su sile zla koje su posljedice magme u nama. Galopirajući hedonizam guši sve pred sobom a u takvom svijetu teško je živjeti. Zato kršćanin mora učiniti značajnije napore da se približi Bogu a roditelji svojim životom moraju zasluziti povjerenje svoje djece. U agresivno sekularnom društvu doći do slobode je mučeništvo. Hrvatski narod je biblijski dosta neishranjen da bi se priklonio slobodi kao i političkom i ideološkom košmaru. Suvremeni misionari trebaju tragati za čovjekom i nuditi mu pedagogiju oslobođenju Isusovom trasom. Kritički prosuđujmo a ne tragajmo za Ahilovim petama bližnjih. Pomozimo djeci da odvale teško kamenje stavljeno na njihova pleća, zaključio je dr. Šimunović.

U raspravi su istaknuti problemi odvajanja ljudi od Crkve, potrebe mijenjanja navika i problemima individualizma. Susret je završen porukom da je potrebno vratiti dostojanstvo prosvjeti. Zatim je u kapelici svetišta slijedila sv. misa koju je predstavio dr. Šimunović u z sumisništvo vlč. Turkalja dok su glazbom misu animirali pjevači pod vodstvom s. Robertine Medven, inače tajnice Katehetskog ureda.

Z. Ranogajec

Brojne karitativne djelatnosti redovnica

Apostolsko služenje redovničkih zajednica kao izraz djelotvorne ljubavi, bila je tema susreta redovnica iz zajednica koje djeluju na području Riječke nadbiskupije. Redovnice su se sastale 6. travnja u Nadbiskupskom domu pod vodstvom nadbiskupskog povjerenika za redovnice mons. Nikole Uravića. Tema odabrana za preduskršni susret bila je prilika da svaka od zajednica predstavi na koji način časne sestre karitativno djeluju.

Časnim sestrama povjereni je upravljanje s tri važne karitativne ustanove Riječke nadbiskupije. S. Danijela Orbanić, iz Družbe sestara Presvetog Srca Isusova, ravnateljica je hospicija - ustanove za palijativnu skrb čiji je osnivač Caritas, s. Suzana Samardžić iz Družbe sestara Milosrdnica predvodi dom za zlostavljenje žene i djecu osnovan također pod okriljem Caritasa. U samostanu sestara Milosrdnica djeluje Kuća utočišta, dnevni boravak i blagovaona za siromašne, koju predvodi s. Emanuela Rakocija i koja dnevno hrani 80 ljudi. U svakoj od tih ustanova godišnje pomoći primi više od stotinu osoba.

Osim što predvode karitativne ustanove, svaka zajednica i u okvirima svojih samostana i župa brine za potrebne. Časne sestre nastoje pomoći i materijalno i duhovno, organiziraju karitativne aktivnosti, posjećuju bolesne i starije osobe te brinu za naobrazbu vjernika katehetskim radom. Sestre Milosrdnice u Rijeci imaju vrtić, a Družba sestara Presvetog Srca Isusova vodi dva vrtića, jaslice i učenički dom. Ta jedina autohtona riječka redovnička zajednica ujedno je i najbrojnija u Riječkoj nadbiskupiji, a njihovo se karitativno djelovanje nadahnjuje djelima njihove osnivačice Marije Krucifikse Kozulić. Za Majku Krucifiksu nedavno je pokrenut postupak za proglašenje blaženom zbog mnogo dobra koje je u Rijeci učinila za svog života, a o tome je na susretu govorila s. Dobroslava Mlakić.

O apostolskom služenju svojih zajednica govorile su s. Janjka Mazić iz Družbe sestara Milosrdnica, s. Darinka Blatančić ispred Kćeri Marije Pomoćnice, s. Nikolina Jozić iz zajednice Kćeri kršćanske ljubavi sv. Vinka, s. Marija Goreti Jovanovac iz zajednice Sestara sv. Križa na Sušaku te s. Fidelis Leventić ispred Služavki Malog Isusa. Svaka od izlagачica podsjetila je da je karitativno djelovanje utkano u samu bit njihovih zajednica, s tim su ciljem osnivanje te i danas slijede zamisao osnivača.

Duhovna obnova za članove Udruge svetog Vinka Paulskog

Prikupljaju pribor za školu

U samostanu sestara milosrdnica u Ulici dr. Frana Kresnika okupile su se 5. travnja vinkovke i jedan (ali vrijedan!) vinkovac na preduskršnoj duhovnoj obnovi kako bi se zajedno, na poseban način što čišćega i radosnjega srca pripremili za najveći kršćanski blagdan, blagdan uskrsnuća Gospodina Isusa Krista.

Članovima se na početku susreta obratila s. Renata Vugdelija koja duhovno prati i u svom radu bodri ovu malenu, ali marljivu vinkovsku obitelj, a program je nastavio voditi vjeroučitelj Miroslav Radić.

Razmatrajući tekstove koji su progovorili o korizmi, članovi su pokušali što dublje urediti u misterij Kristove muke, a poseban je dojam ostavila Radićeva meditacija pod nazivom „Raspeli“. Vrijedi istaknuti da meditacija čini dio knjige koju već spomenuti autor priprema za tiskanje, a nosi naziv „Meditacije za svaki tjedan“ u izdanju nakladničke

kuće „Teovizija“. Oni koji su bacili pogled na ogledni primjerak doista su se ugodno iznenadili opsežnošću i ljepotom tekstova. Prikazana je i ppt prezentacija o radu Udruge-Područnog vijeća „Sveti Vid“ unatrag pet godina. Vrhunac duhovne obnove bio je križni put i misa, a članovi su se mogli i ispovijediti, što je omogućio duhovnik Udruge don Dragutin Detić. Postaje i popratne tekstove križnog puta čitao je bračni par Radić, a u kapelici svetog Josipa bile su prisutne i sestre milosrdnice s kojima članovi Udruge usko surađuju. I sestrama i vinkovcima poslanje je isto: služiti siromašnima, a sve po uzoru sv. Vinka Paulskog, Majke Lujze de Marillac te bl. Frederica Ozanama. Ovakvi susreti i zajednička molitva uvijek mnogo znače svima okupljenima.

I dok se polako približavamo Velikom tjednu i Uskrsu nadajući se da će svatko ponaosob doživjeti susret s Uskrsnim Gospodinom, članovi Udruge svetog Vinka s područja grada Rijeke i okolice pozivaju sve zainteresirane vjernike laike koji pobliže žele upoznati rad i duhovnost naslijedovatelja svetog Vinka Paulskog da posjete web stranicu Udruge www.ssvp.hr ili facebook stranicu, a oni koji vole koristiti e-pošt mogu pisati na e-mail adresu ssvp@ssvp.hr.

U skoroj budućnosti Područno će vijeće Udruge u Rijeci u Kresnikovoj ulici prikupljati i školske torbe i pribor za siromašne obitelji sa školarcima, stoga ukoliko možete pomoći na bilo koji način, kontaktirajte članove i neka vas u činjenju dobra prate riječi blaženog Frederika Ozanama, uzora katoličkog aktivizma: „Radujem se što sam rođen u vremenu u kojem ću možda moći učiniti puno dobra te stoga osjećam novi žar za posao ...“.

Katarina Kiš Badurina

Sestre Presvetog Srca Isusova u Rijeci

Obljetnica redovničkih zavjeta utemeljiteljice

U četvrtak, 8. svibnja u kapeli Presvetog Srca Isusova u Rijeci proslavljena je 110. obljetnicu redovničkih zavjeta utemeljiteljice Družbe službenice Božje Majke Krucifikse Kozulić. Prigodnu riječ o utemeljiteljici reda dala je postulatorica kauze s. Dobroslava Mlakić.

Majka Marija Krucifiksa Kozulić prije 110. godina polaganjem zavjeta posvjedočila je kako treba ljubiti i vršiti svoje zavjete, rekla je s. Dobroslava dodajući kako je to učinila na spomendan Gospe od krunice, Pompejske Gospe 8. svibnja 1904. godine. Obukavši redovničko odijelo uzela je ime Krusifika što znači 'Raspeta', a njezine zavjete primio je riječki kapucin, provincial fra Berbardin Škrivanić. „Zajedno s Majkom zavjete su položile i njene prve suradnice, prve četiri sestre: s. Jezualda De Zorzi, s. Margareta Rosović, s. Gertruda Diracca i s. Olga Ubaldini. Prije zavjeta pripremale su se duhovnom obnovom koje im je držao isusovac o. Ambrossini iz Kraljevice, a duhovne vježbe za zavjete održao im je fra Bernardin koji je na dan zavjeta obznanio i proglašio s. Mariju Krucifiksu Kozulić utemeljiteljicom Družbe i generalnom glavaricom.“, otkrila je s. Dobroslava.

Euharistijsko klanjanje i misu s obredima obnove redovničkih zavjeta sestara Presvetog Srca Isusova predvodio je fra Ivica Petanjak. U prigodnoj propovijedi istaknuo je kako je službenica Božja Marija Krucifiksa Kozulić formiranje Družbe pripremala osam godina te su danas novicijati potrebni da kandidati u godini ili dvije uvide jesu li ili nisu za taj poziv. Novicijat je put koji se mora proći jer zavjeti obvezuju, ali ne samo redovnički zavjeti, nego i zavjeti koji se daju pri sklapanju braka, istaknuo je fra Ivica. Jedni drugima postajemo križevi, a onaj koji ne želi križ u životu neka se ne redi i neka se ne ženi ili udaje, poručio je u nastavku. „Ljubav se ne događa spontano, ona se uči. Isus nam poručuje da ljubimo svoje neprijatelje i čovjek se ne može prisiliti ljubiti neprijatelja. To se uči.“ Fra Ivan je u nastavku poručio kako su redovnici i redovnice križ jedni drugima, kao i supružnici jedno drugome i nužno je naučiti praštati i ljubiti.

Sestre su ovom prigodom obnovile svoje redovničke zavjete koji, kako je istaknuo fra Ivica Petanjak, svrha i cilj sami sebi nego put i način kako se ostvaruje svetost.

H. Anušić

10. riječki planinarski križni put

Procesija s križem je slika Crkve

„Bili smo u procesiji na čijem čelu je bio križ. Pokazali smo da Isusa slijedimo i želimo slušati njegove riječi.“, rekao je riječki nadbiskup Ivan Devčić predvodeći misno slavlje u crkvi Blažene Djevice Marije Karmelske na Donjoj Drenovi u subotu, 12. travnja. Tradicionalno, nekoliko sati ranije nadbiskup je prvi ponio križ iz katedrale sv. Vida i predvodio jubilarni, 10. riječki planinarski križni put preko riječke Kalvarije, Kozale, Pulca i Velog vrha do Donje Drenove. „To je slika Crkve!“, rekao je govoreći o procesiji u kojoj je i ove godine sudjelovalo više stotina vjernika.

Riječki nadbiskup pod misom je podijelio kandidaturu dvojici bogoslova za đakonat i prezbiterat („ad missio“), Marku Grebiću za Riječku i Tomislavu Vlahoviću za Zadarsku nadbiskupiju. Prigoda je to da se svi zapitamo koje je mjesto svećenika u narodu, rekao je. „Svećenik je vidljiva i djelatna prisutnost Isusa u narodu. Gospodin ga suobliće po sebi da bi kao vidljivi Isusov znak djelovao u svijetu. Zato bez svećenika nema Crkve.“ U nastavku je naglasio kako moramo moliti za svećenička zvanja, ali i da svećenici budu što sličniji Isusu Kristu.

Na kraju se zahvalio svim sudionicima križnoga puta te u povodu blagdana Cvjetnice poručio da ne budemo oni koji će Isusa najprije dočekati s palminim granama i klicati mu, a potom vikati: ‘Raspni ga, raspni!’

Misno slavlje glazbom je animirao Nadbiskupijski zbor mladih s mladima župe Blažene Djevice Marije Karmelske dok su organizatori jubilarnog,

10. riječkog planinarskog križnog puta bili Akademsko katoličko društvo „Jeronom“, Ured za mlade Riječke nadbiskupije i Zdrug katoličkih skauta Riječke nadbiskupije.

Helena Anušić

Trsatska bazilika zasjala novim sjajem

Gvardijan Svetišta Majke Božje Trsatske fra Antun Jesenović obišao je s novinarima u utorak, 29. travnja nedavno obnovljenu trsatsku baziliku kao i radove na vrijednoj freski iz 19. stoljeća koja je otkrivena tijekom obnove bazilike, duž svoda i zidova kapele sv. Antuna Padovanskog.

Vrijedna freska koja se 'skrivala' u kapele sv. Antuna smještena je lijevoj bočnoj lađi trsatske bazilike i djelo je furlanskog slikara, pozlatara i rezbara Tommasa Fantonija (1822. - 1892.) čija djela se danas čuvaju u Austriji, Sloveniji i Italiji. Pod nadzorom stručnjaka Konzervatorskog odjela u Rijeci zidovi i svodovi bazilike danas izgledaju drugačije nego što je bilo u posljednjih pedeset godina. Zahvaljujući sondiranju učinjenom zbog bojanja, pronađen je složeni fresco secco oslik, prikaz Bogorodice s Djetetom i svecima i anđelima. Na otkrivanju vrijedne freske radile su reastauratorice Iva Drpić i Dubravka Uvodić Vinković i u tijeku je njena restauracija.

Prema navodima iz vodiča "Marijin Trsat - Svetište Blažene Djevice Marije i franjevački samostan" autora dr. Marijana Brodanovića i dr. Fra Emanuela Hoška kapela je pridodata poput apside pobočnom brodu 1691. Godine, a mramorni oltar postavljen 1761. Godine. Natpis na nadgroboj ploči svjedoči da su u kripti ove kapele stoljećima pokapani trsatski franjevci pa se ovdje nalaze i ostaci obnovitelja Trsatskog svetišta i proširitelja samostana fra Franje Glavinića i trsatskog slikara fra Serafina Schooena, navodi se u vodiču.

H. A.

Dan posvete katedrale

Poticaj za živjeti i graditi jedinstvo među svim vjernicima

Riječki nadbiskup Ivan Devčić prevodio je 6. svibnja u katedrali sv. Vida euharistijsko slavlje u povodu dana posvete riječke katedrale. Posveta glavne crkve Riječke nadbiskupije prigoda je za prisjećanje o zajedništvu u Crkvi te katedrali kao glavnoj crkvi Nadbiskupije, rekao je nadbiskup. Dodao je da sv. Pavao podsjeća vjernike da su 'hram Božji' i da se prema toj činjenici moraju odnositi sa strahopostovanjem te podsjetio na riječi ovog sveca: „Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. Ako tko upropošćuje hram Božji, upropastiće njega Bog. Jer hram je Božji svet, a to ste vi.“ (1.Kor. 3)

Crkve nas podsjećaju da je Bog među nama i zato smo pozvani dolično se u njima ponašati, poručio je. „Obeščaćujemo prostor ako u njemu galamimo, nedolično se odijevamo i ponašamo. Pred Boga u Njegov dom čovjek treba doći primjereno odjeven i vanjštinom i nutrinom.“ U nastavku je istaknuo kako nam Isus poručuje da je pravo mjesto za molitvu u našim srcima i da čistog srca moramo dolaziti i u crkvu. „Kako molimo Boga, kako se ponašamo, odnosimo jedni prema drugima, ali i kako se odnosimo prema katedrali izraz je nutarnjeg jedinstva vjernika i crkve u Nadbiskupiji.“ Proslava posvete katedrale poticaj je da se trudimo cijelovitu vjeru koju smo od Gospodina primili živjeti i graditi jedinstvo među svim vjernicima, poručio je nadbiskup Devčić.

„Svaka katolička biskupija posebno obilježava dan posvete stolne crkву koju se naziva majkom svih crkava jedne biskupije. Davne 1742., 6. svibnja, pulski biskup Giovanni Balbi posvetio je crkvu sve-toga Vida. Dogodilo se to nakon skoro sto godina od početka izgradnje jer su riječki isusovci započeli s radovima na podizanju crkve 1638. Oni su istočno od crkve imali veliki kompleks s gimnazijom koja je dosegla i visokoškolsku razinu na koju se i današnje Sveučilište u Rijeci opravdano poziva. Stoga je nova crkva bila ustvari akademска crkva.“, rekao je dr. Marko Medved. Dodao je kako je crkva sv. Vida jedan od najljepših izraza baroka u Hrvatskoj, stila koji je usko vezan za povijest Družbe Isusove i vrijeme katoličke obnove, kojoj je upravo taj red dao neizbrisivi pečat. Na mjestu na kojem je podignuta velebitna crkva postojala je omanja crkvica sv. Vida koja je čuvala čudotvorno raspolo vezano uz legendu iz 1296. po kojoj je kartaš Petar Lončarić kažnjen nakon što je nasruuo na raspolo. To će raspolo častiti Riječani do danas, a zanimljivo je da desna i lijeva strana Rječine časte događaje koji se zbivaju istih godina; dolazak nazaretske kućice na Trsat vezuje se također uz kraj 13. stoljeća, točnije 1291.godine. Na kraju je otkrio kako je uz posvetu crkve sv. Vida, blagoslovio i obnovljenu župnu i zbornu crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije (Kosi toranj). Crkva svetog Vida postala je katedralom 1925. kada je Rijeka postala središtem samostalne biskupije.

Helena Anušić

Predstavljena uskrsna poruka nadbiskupa Devčića

U Nadbiskupskom domu u Rijeci u ponedjeljak, 14. travnja predstavljena je uskrsna poruka riječkog nadbiskupa Ivana Devčića „Ako ste suuskrsli s Kristom“. Poruku je predstavio vlač. Đuliano Trdić, a nadbiskup je osobno uputio uskrsnu čestitku na hrvatskom i talijanskom jeziku svim vjernicima i ljudima dobre volje. O aktivnostima riječkog Caritasa izvjestio je Danijel Delonga dok je čestitku nadbiskupu i novinarima uputio fra Serafin Sabol.

Isus često u evanđeljima govori o fizičkoj smrti kao o snu, ali time ne banalizira smrt nego poručuje da je Bog moćniji od nje te može mrtvog čovjeka probuditi, kao što nas netko može probudit iz fizičkog sna, poručio je nadbiskup Devčić. „Kao što je Bog Isusa probudio iz smrti, tako i Isus može probuditi sve koji vjeruju u njega. Fizička je smrt veliki simbol koji u sebi ujedinjuje bezbrojne naše smrti: smrt zbog grijeha, samoće, duhovne i materijalne bijede, zbog kriminala, nasilja i besmisla života.“ Nadbiskup je u nastavku istaknuo da u Isusovim očima i očima onih koji vjeruju u njega sve su te smrti poput sna iz kojega nas Bog može probudit na novi život. „Kakva god bila naša smrt, ona po vjeri u Isusa postaje san iz kojega nas on može uskrisiti na novi život. Vjerujimo mu kako bi nam to mogao ovog Uskrsa učiniti. Uskrs nam je svima potreban i neka se svima dogodi!“ S Kristom uskrsnim moguća je promjena, moguć je novi početak, moguć je novi život svima, poručio je nadbiskup Devčić.

Premda je uskrsnuće povjesni događaj, ono nadilazi povijest i kruna je svega što se sa svjetom i čovječanstvom ima dogoditi, rekao je vlač. Trdić predstavljajući uskrsnu poruku riječkog nadbiskupa. Dodao je da nadbiskup u svojoj poruci povezuje aktualni trenutak i eshatološko očekivanje i već na početku konstatira: „Uskrsnuće nam se, dakle, već stvarno dogodilo. Svaki je od nas (ne samo simbolično) s Kristom, u njemu i s njime, već uskrsnuo.“

Pozivajući se na sv. Pavla nadbiskup Devčić ističe da svaki od nas u trenutku krštenja postaje dionikom Kristove smrti i uskrsnuće, rekao je vlač. Trdić. „Krštenjem, kao mjestom umiranja i novog rađanja, već sada nam je dana klica vječnog života. Ta stvarnost ostaje, skrivena 'iza i ispod običnosti kršćaninova života', a očitava se u punini poslije smrti.“ U nastavku je istaknuo kako promjena na bolje, koja se krštenjem dogodila, mora imati utjecaja na naš život ovdje i sada. „Primljeno krštenje nas ne legitimira da skrštenih ruku očekujemo bolje sutra koje će nam se dati, ne opravdava našu pasivnost. Krštenjem se dogodilo ontološko, ali i moralno uskrsnuće naše pale naravi.“, rekao je vlač. Trdić.

Naglasio je da nadbiskup ističe kako se život kršćanina izvana ne razlikuje od života drugih ljudi, ali iznutra, u prvom planu motivacije i temeljne umjerenosti, postoje razlike. „Sav angažman, zauzetost, rad za opće dobro u životu kršćanina treba se ravnat prema tom 'skrivenom životu što ga je primio po krštenju'. Kristovo uskrsnuće unijelo je klic uskrsnog života i preobrazbu u sve što jest, poručuje nadbiskup u poruci. Uskrsna vjera mora biti vidljiva u životu kršćanina, a kršćanin ima zadatku unaprijediti i ispuniti smislim koji daje Kristovo uskrsnuće svoje međuljudske odnose, svoju društvenu kulturu i političku stvarnost, poručio je vlač. Trdić govorči o poruci nadbiskupa Devčića. „Drugi važan zadatku koji nadbiskup potiče je 'osjetiti (se) ponukanima s više žara i poleta svoju uskrsnu vjeru svjedočiti drugima kako bi oni doživjeli njezinu ljepotu i ispunili se najradosnjom vijesti (...), vijesti da je Krist od mrtvih uskrsnuo, a s njime i sve stvoreno!“, zaključio je vlač. Trdić. Uskrsna poruka nadbiskupa Devčića u cijelosti se može pročitati u mjesecniku „Zvona“ i na službenim stranicama Riječke nadbiskupije.

Helena Anušić

Poruka Uskrsa: samo Bog može pobijediti smrt

Brojni su vjernici i ovoga Uskrsa pohodili crkve i sudjelujući na misama proslavljali najveći kršćanski blagdan. Slaveći Isusovo uskrsnuće proslavljali su pobedu života nad smrću, samu bit kršćanstva, a to je vjera u uskrsnuće svih ljudi.

Riječki nadbiskup Ivan Devčić mislu na uskrsno jutro tradicionalno je predvodio u katedrali sv. Vida. „Možemo reći da nema boljeg i savršenijeg testa za provjeru vjere u Boga nego što je shvaćanje smrti i uskrsnuća. Zašto je to povezano s vjrom u Boga? Odgovor je jasan. Ta samo Bog može pobijediti smrt, samo njegovom snagom čovjek može od mrtvih uskrsnuti“, rekao je nadbiskup na početku svoje propovijedi u kojoj je objasnio poruku uskrsnuća.

Pozvao je vjernike da u vjeri u Isusa i uskrsnuće pronađu smisao življena sva-kodnevnih, makar i teških situacija. „Za onoga koji vjeruje u Isusa i drži se u svojem životu njegove riječi i njegova puta, nema tako teške situacije, pa bila ona povezana i s fizičkom smrću, a da iz nje ne bi bilo izlaza. U tom smislu najdublja poruka Isusova uskrsnuća glasi: S Isusom možemo nadvladati svaku vrstu smrti, bez obzira je li ona moralna, društvena, fizička ili koja druga.“

Podsjetio je tako da su različiti oblici ljudskog umiranja. To su smrt od grijeha, samoće, fizičkog i duhovnog siromaštva ili smrt od nasilja. „Naša fizička smrt je s jedne strane znak naše krhkosti i ograničenosti, a s druge simbol u kojem se ujedinjuju bezbrojni načini i oblici kako možemo umrijeti.“ Objasnio je da onima koji u Isusa vjeruju, uskrsnuće na novi život, „koji će vječno trajati, počinje već ovdje svakim našim uskrsnućem iz ropstva grijeha, samoće, nerazumijevanja, nesloge, odnosno svakim našom gestom mira, oproštenja, pokajanja, ljubavi, kao i svakim činom našeg nemirenja s nepravdom, laži i neodgovornosti.“

Uskrs u čabarskom kraju

Ovogodišnje obilježavanja blagdana Uskrsa u Čabarskom kraju obilježilo je organiziranje brojnih prigodnih manifestacija vjernica u pojedinim sredinama koje nisu žalile ni truda ni vremena da prigodno ukrase unutrašnjost župnih crkava. Vrijednim rukama naših žena i majki crkve su poprimile posve novi izgled a centralno mjesto u njima imao je Isusov grob, koji je uoči svetih misa bio mjesto okupljanja vjernica i njihove tihе molitve. Isusov grob već je prema tradiciji ukrassen i uređen i u crkvici Pohodenja Marijina, a članice udruge „Trbušovica“ iz Prezida pružile su mještanima prigodu da se kroz organiziranu izložbu starih zanata i predmeta vezanih uz Uskrs prisjetite nekadašnjih vremena.

Iako vrijeme nije bilo naklonjeno vjernicima jer je spadala kiša, ipak se u crkvama na misama i molitvama okupio zavidni broj vjernika tijekom Velikog tjedna, što je već postalo karakteristika obilježavanja blagdana Uskrsa u čabarskom kraju.

Za župnike Ivana Trohu (Gerovo i Hrib), Nikolu Gajića (Plešće i Čabar) i Tomislava Ravnjaka (Tršće i Prezid) bilo je dosta posla jer nitko nije htio ostati bez blagoslovljene hrane na svom stolu. Niske temperature i kiša nikoga nisu spriječile da na vrijeme dođe u župne crkve i na ostala mjesta gdje se vršio blagoslov hrane, a posebno su upečatljiva bila djeca s malim košaricama u kojima se našlo od svega ponešto. Tu je bilo kruha, kolača, budla, pisanica, luka, hrena, slanine i dr. a nakon obroka ništa se od toga nije bacilo. Čuvalo se za ljepše dane kada se zatim to baci u vrt i iz toga iznikne kamilica.

No svakako najzanimljivije je bilo u Prezidu, koji na dan Uskrsa postane „središte svijeta“. Tu se okupljaju Prezidanci i njihovi gosti iz susjednih krajeva Hrvatske i Slovenije na tradicionalno međunarodno nadmetanje u trkanju jaja koje traje od ranih jutarnjih sati do kasno u noć. Tradicija je to koja se njeguje od prvih spomena Prezida i njegova naseljavanja i prenosi se s koljena na koljeno.

A članovi Udruge antifašističkih boraca i antifašista grada Čabra kod spomenika u Tatinskoj dragi prigodno su obilježili 19 travnja i obljetnicu prvog organiziranog napada na talijansku kolonu tijekom II svjetskog rata.

Željko Malnar

Misa posvete ulja u katedrali sv. Vida

Riječki nadbiskup Ivan Devčić predvodio je u srijedu, 16. travnja u katedrali sv. Vida Misu posvete ulja tijekom koje su svećenici obnovili svoja svećenička zvanja i zahvalili za dar svećeništva.

Govoreći o dva tipa svećeništva, onom koje se naziva 'kraljevsko' ili opće, a prima se krštenjem, te drugom koje se prima u sakramenu sv. reda nadbiskup je istaknuo da se za one koje Gospodin poziva kaže da su uzeti iz naroda i postavljeni za narod. Isus je u Dvorani posljednje večere, prije nego će poći u muku i smrt, Crkvi dao dva velika otajstva: otajstvo svoga tijela i krvi i otajstvo svetog svećeničkog reda, rekao je nadbiskup. „Po prvom otajstvu Crkva se neprestano rađa i obnavlja, a po drugom tj. sakramentu svetog reda i službenicima koji su po njemu postali dionici Kristova svećeništva, Kristova spasiteljska nazočnost uvijek i na svakom mjestu se ostvaruje.“

Osvrčući se na današnje čitanje iz Knjige proroka Izaje: 'Duh Gospodinji na meni je, jer me Gospodin pomaza, posla me blagovjesnikom biti siromasima...' (Iz 61, 1 sl.) naglasio je da su svećenici primili pomazanje Duha Svetoga i time poslanje biti blagovjesnicima, donositeljima Radosne vijesti siromasima svih vrsta, kako onima u duhovnom smislu, tako i onima koji žive na periferijama ljudskog društva. „Navještanje blage, dobre, radosne vijesti, vijesti da Bog ljubi svakog čovjeka i da svakoga želi spasiti po Isusu Kristu pripada samoj biti svećeničke službe i svećeničkog poslanja.“ Na to upozoravaju i hrvatski biskupi u svojim smjernicama pod nazivom „Na svetost pozvani“, rekao je nadbiskup navodeći tekst u kojemu stoji da „...riječ Božja nema samo ulogu početnog poticaja u buđenju vjere i oblikovanju vjerničke zajednice, nego je sastavni i trajni dio svakog sakramentalnog slavlja i cijelokupnog života Crkve. Sveukupni život i djelovanje Crkve događa se u svjetlu i po snazi riječi Božje, kojom sam Krist posvećuje svoju Crkvu i nastanjuje se u njoj. Zato ju treba s velikim strahopoštovanjem navještati i slušati.“ (br. 16)

Nadbiskup je u nastavku govorio o važnosti propovijedi koja mora biti služba svećenika, a ne laika ili pripravnika za svećeništvo. "Prema liturgijskoj normi, propovijed mora držati predsjedatelj euharistijskog slavlja koji ju može povjeriti đakonu ili svećeniku koji ne koncelebrira, a u iznimnom slučaju i drugom svetom službeniku koji ne koncelebrira pod uvjetom da ovaj ne ode odmah nakon što održi propovijed (usp. Ordo lectionum Missae, 21. I. 1981., br. 68, i Principi e norme per l'uso del messale romano, što ih je izdala Kongregacija za bogoslovje, 20. IV. 2000., br. 66)."

U nastavku je naglasio da propovijed ne smije biti nikakva rasprava o socijalnim, političkim ili kulturnim temama, niti obrana osoba ili crkvenih institucija, niti moralistička egzortacija ili poхvala nekoј osobi, razračunavanje s protivnicima vjere, sustavno izlaganje istina vjere i slično. „Propovijed je dio bogoslužja koje je djelo Krista i Crkve i po tome se ona razlikuje od svih drugih govora. Cilj je propovijedi pomoći slušateljima uspostaviti osobni kontakt s Kristom prisutnim u „lomljenju Riječi“ i u „lomljenju kruha“. Apostofirajući papu Franju nadbiskup je nastavio da „propovijednik mora svojim slušateljima pomoći da osjete da se to Gospodinu sviđa“. (RE, 141) Nadbiskup je ukazao i na važnost pripreme propovijedi u vidu studija, molitve, razmišljanja i pastoralne kreativnosti podsjećajući na riječi pape Franje koji ističe da ta priprema mora biti ispred svih drugih obaveza. „Propovijednik koji ne obavlja tu pripremu nije „duhovan“, nepošten je i neodgovoran prema darovima koje je primio.“ (RE 145) Dobra priprema obuhvaća uspostavljanje osobnog odnosa s Božjom riječi, istaknuo je nadbiskup dodajući kako je u toj pripremi treba osluškivati narod. „To je potrebno i zbog toga što on u homiliji služi kao sredstvo pomoću kojega narod izražava pred Bogom svoje osjećaje i potrebe, a Bog narodu svoju vjernost, utjehu i pouku.“ Zaključujući propovijed istaknuo je da riječ Božja do liturgijske zajednice dolazi samo po ljudima koji su je čuli i iskusili, tj. koji su Boga osobno upoznali. „To znači da kod propovijedanja Božje riječi nisu odlučujuće riječi kojima i način na koji ćemo ju izreći, nego naše svjedočanstvo. Kako bi riječ koju izgovaramo promijenila svijet, mora najprije promijeniti nas koji ju izgovaramo. Ako usta ne izgovaraju ono što je u srcu, poruka se uguši.“, zaključio je nadbiskup Devčić.

Helena Anušić

Pjevana Muka nakon 40 godina

Nakon punih četrdeset godina u crkvi sv. Antuna opata u Suškoj Dragi na Veliki petak, 18. travnja pjevala se Muka. Pjevali su je zajednički članovi župnoj zboru i Schole Cantorum Rijeka – KUD Fratellanza dok je obrede Velikoga petka predvodio župnik Michele Cittadino.

"Potrebni smo nade, a to poručuje i papa Franjo!", rekao je govoreći o vremenu u kojemu živimo. Apostofirajući Svetog Oca istaknuo je da živimo u društvu koje je pronašlo novo 'zlatno tele', odnosno Euru kojemu se Europa klanja. "Novci i uspjeh zauzeli su mjesto čovjekova dostojanstva. Papa nam svojim porukama pomaže da shvatimo bit kršćanstva, a to je Krist! Poziva nas da svjedočimo i živimo snagu Pashe koja oslobada čovjeka ropstva novca i drugih navezanosti.", rekao je vlč. Cittadino.

Apostoli su imali iskustvo Duha Svetoga koji ih je oslobođio svih strahova i taj Duh oslobodit će i danas svakog čovjeka ako mu dopustimo da djeluje, poručio je. U nastavku je kazao kako je Isus u početku imao samo 12 učenika, a danas su njegovi učenici po cijelome svijetu. Govoreći o najavažnijem danu liturgijske godine, Vazmeno noći, istaknuo kako Crkva mora vratiti važnost vazmenog bdijenja u sate kada je 'tama oko nas'. "Vazmena noć ne može biti u 19 sati nakon koje će svećenik ići odmarati. Papa Franjo nam poručuje da svećenik svojom radošću mora zaraziti druge i Vazmeno bdijenje mora biti u noći." Stoga je potrebno oživljavati i njegovati tradiciju, poput ponovnog pjevanja Muke u župi koja broji oko 1. 400 katolika. "Župa u Suškoj Dragi je mala, ali živa. Imamo župni zbor, čitače, tu su i mojih 12 apostola - ministranata. Župa se budi iz pospanosti.", poručio je vlč. Cittadino.

H.A.

Ne možemo biti kršćani bez euharistije!

Riječki nadbiskup Ivan Devčić predvodio je u četvrtak, 18. travnja Misu večere Gospodnje u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rijeci tijekom koje je obredno oprao noge dvanaestorici apostola - vjernika laika angažiranih u ovoj riječkoj župi.

Govoreći o spomendanu Isusove posljednje večere na kojoj je ustanovljena Euharistija i svećenički red, poručio je da je Crkva proglašila obaveznim sudjelovanje na euharistiji, osobito nedjeljom. Stoga je potrebno upitati se kako se odnosimo prema nedjeljnoj zapovijedi, rekao je nadbiskup. „To je dužnost nas kršćana i izraz naše zahvalnosti Gospodinu koji je rekao da to činimo 'Njemu na spomen'. Mnogi kršćani ne sudjeluju na misama ili su to sudjelovanje sveli na blagdan Uskrsa i Božića, a neki ne idu na misu ni tada. Ne možemo biti kršćani bez euharistije!“

U nastavku je pozvao vjernike da se zapitaju kako pristupaju misi i pričesti, s kakvim srcem i raspoloženjem, s kakvim pripremama. „Često se pričestimo nepripremljeni i rastreseni. Na pričest idemo mehanički, a to nije dobro. Gospodin je poslao svoje učenike da pripreme posljednju večeru čime nama poručuje da se moramo pripremati za pričest.“ Ta priprema mora biti po određenim normama, a ne kako se nekome dopada, upozorio je nadbiskup objašnjavajući da Isusa moramo primati čista srca. „Isusu je ta večera bila jako važna i tada nam je poručio da ljubimo jedne druge. Mi te riječi trebamo slijediti!“ Naglasio je kako tu ljubav moramo imati i prema neprijateljima i to je ono što nam je u naslijede ostavio Isus.

Znakovite su geste koje je Isus učinio nakon što je s učenicima proslavio Pasu. Uzeo je kruh, blagoslovio ga i rekao: 'Ovo je tijelo moje.', a potom i čašu vina rekavši: 'Ovo je krv moja.' Time je uspostavio Savez kojega mi sklapamo krštenjem. „Te večeri oprao je noge svojim učenicima rekavši Petru ako ga ne opere neće imati udio s njime. Mi se krštenjem peremo od grijeha i moramo se pitati koje mjesto i značenje ima činjenica da smo kršteni? Jesmo li zahvalni Gospodinu na tome što smo Božje dijete? Krštenje je veliki Božji dar.“ Isus je znao da smo slabii te nam je darovao sakrament svete ispovijedi, rekao je nadbiskup dodajući da je ispovijed naše novo krštenje na kojemu se opet peremo. Zaključujući propovijed pozvao je vjernike na promišljanje o tekstovima evanđelja o Isusovoj posljednjoj večeri poručivši da iz Velikoga tjedna izademo svjesni što smo krštenjem dobili te što je Bog činio za nas da bi nam omogućio novi život.

H.A.

Svetkovina Majke Božje Trsatske

Obiteljsko zajedništvo u vjeri u Boga

Promatrajući Svetu Obitelj shvaćamo kako istinsko i postojano obiteljsko zajedništvo mogu graditi samo oni koji se iskreno trude Bogu vjerovati i na njega u svom životu računati.

Više stotina vjernika okupilo se u subotu, 10. svibnja u trsatskom Perivoju na svetkovini Majke Božje Trsatske. Euharistijsko slavlje sa svečanom procesijom sa slikom Majke Milosti predvodio je riječki nadbiskup Ivan Devčić.

Ovim slavljem otvara se 723. godina od dolaska Nazaretske kuće na Trsat i štujući ju, štujemo Svetu Obitelj, rekao je nadbiskup. Dodao je kako štovati dolazak kućice ne znači samo hodočastiti na Trsat, sudjelovati na misi, izvršiti zavjete i preporučiti sebe i obitelj Marijinom zagovoru, nego naslijedovati ovu obitelj u svakodnevnom životu i svakog njezinog člana. „Svakom ocu i majci, učitelju i odgojitelju neusporedivo je draže ako ih njihova djeца ili učenici poštuju time što žive kako su ih odgajali i učili, nego ako ih se samo povremeno sjete. Tako se i Bog neizmjerno više raduje ako mu svoju ljubav iskazuјemo živeći svakodnevno po onome što nas njegov Sin uči i slijedeći primjere onih koji su, poput Marije i Josipa, njegovu volju vjerno prihvaćali i izvršavali.“

Govoreći o Mariji, majci Svetе Obitelji, nadbiskup je ukazao na njenu izvanrednost u smislu vjere u Boga i spremnosti da u svemu traži i izvršava Njegovu volju. „Bila je izvanredna po ljubavi prema bližnjemu, po pomnom slušanju i čuvanju Božje riječi (usp. Lk 11, 28), po čistoći i djevičanstvu tijela i duše.“ Također, bila je obična djevojka svoga vremena koja je živjela u siromaštvu s čime se mnoge majke danas mogu poistovjetiti. „Bila je obična i mnogima slična u svojoj izravnosti moćnicima ovog svijeta, raznim Augustima, Herodima i Pilatima. Obična po ljudskoj sućuti i solidarnosti sa slabima i ugroženima što je čini sličnom ženama i muškarcima koji ne mogu proći pored čovjeka u nevolji. Bila je slična majkama kojima je, kao i njoj, ‘mač boli’ ranio srce zbog trpljenja i patnje njihove djece.“ Ali bila je i različita od svih po stupnju predanosti u Božju volju, dodao je nadbiskup. Stoga, ispravno štovati Mariju znači od nje učiti kako se svakodnevni život prožima vjerom i nadom u Bogu, kako se Bogu dopušta da nam bude trajni suputnik, a ne onaj kojega povremeno i slučajno susrećemo, poručio je.

Za razliku od Marije, Josip je bio šutljiv i u evanđeljima nije zabilježena nijedna njegova riječ. „Služenje djetetu Isusu i njegovoj majci - to je davalo smisao njegovog života. Nije živio za sebe, nego za njih.“ Tome je prethodila kriza nakon saznanja da je Marija trudna i razmišljanja o tome da je napusti, rekao je nadbiskup dodajući kako i danas mnogi brakovi upadaju u krize i prije zajedničkog života. Poslušnost Josipa Bogu očitava se u odluci da ipak Mariju uzme za ženu nakon što mu je Bog po anđelu poručio da je dijete začeto po Duhu Svetom. „Po svojoj poslušnosti, osjećaju poniznosti i pravednosti koji ga je čuvao da se ne stavi na mjesto Boga, kao i po šutljivom i nesobičnom služenju Mariji i djetetu Isusu, Josip je ne samo uzor kršćanskim

ocevima, nego i svakom vjerniku. Nitko ne može živjeti duhovnost Svetе nazaretske obitelji ako se ne ugleda u Josipa i ne prihvati njegov samozatajni način služenja, poniznosti i pomognog traženja i osluškivanja volje Božje.“

Maria i Josip poslušnost su naučili od Isusa, a s tim iskustvom međusobnog učenja, odgajanja i zajedničkog odrastanja roditelja i djece danas se susreću mnoge obitelji. Stoga smo pozvani riječu i djelom naslijedovati Isusa, a kako se to čini, najbolje možemo naučiti od Marije i Josipa, istaknuo je nadbiskup. „Promatrajući Svetu Obitelj shvaćamo kako istinsko i postojano obiteljsko zajedništvo mogu graditi samo oni koji se iskreno trude Bogu vjerovati i na njega u svom životu računati, koji svoje pouzdanje i vjeru pretaču u poniznu poslušnost Njegovoj volji i služenju braćic.“ Dodao je kako svi živimo u zajednici koju svojim ponašanjem i životom izgrađujemo ili rušimo. Što se više budemo ugledali u primjer Svetе Obitelji to ćemo bolje izgrađivati sebe, a time i zajednicu u kojoj živimo.“

Zaključujući propovijed najavio je izvanrednu biskupsku sinodu na temu obitelji koja će se održati ove godine u Rimu, kao i Redovnu biskupsku sinodu na istu temu iduće godine. Njima papa Franjo skreće pozornost Crkve i društva na kriju u kojoj se obitelj nalazi i potrebu da joj se pomogne. Također, hrvatski biskupi odlučili su u proljeće iduće godine u Svetištu na Trsatu održati Drugi susret hrvatskih katoličkih obitelji, najavio je nadbiskup i dodači kako će Godina obitelji u Riječkoj nadbiskupiji biti otvorena 14. lipnja u katedrali sv. Vida.

Helena Anušić

Početak Trsatskih Marijinih dana

Putnici s jasnim ciljem

Zavjetnim hodočašćem pomoraca i branitelja Gospa Trsatskoj 4. svibnja započeli su Trsatski Marijini dani. Na misi koju je u trsatskom svetištu predvodio fra Žarko Relota, sudjelovali su mornari, ribari, brodari i brodograditelji, kapetani lučkih kapetanija i udruge kapetana, učenici i studenti pomorskih škola, Pomorska policija i Hrvatska ratna mornarica, Bokejska mornarica, udruge hrvatskih dragovoljaca, udovica i roditelja Domovinskog rata koji su molitve uputili svojoj zaštitnici Majci Božjoj Trsatskoj - Kraljici Jadrana. Prije mise hodočasnici su u procesiji, ophodom oko svetišta i podizanjem zastava ispred crkve, svečano najavili početak priprema za proslavu Gospe Trsatske 10. svibnja.

O. Relota je u propovijedi vjernike potaknuo da im smisao hodočašća bude susret s Bogom i s bližnjima. „Došli smo ovdje da bismo doživjeli radost. Ali nakon što izađemo iz svetišta tu radost moramo podijeliti s drugima koje sretnemo. Ako se susret s Bogom dogodio onda bi to svaka osoba koju nakon toga sretnemo morala osjetiti.“ Propovjednik je istaknuo kako svako hodočašće i svaki vjernik ima cilj, a taj cilj je Bog. Stoga hodočasnik nije samo putnik koji besciljno luta nego ima smisao. „Sociologija danas čovjeka defini-

ra kao ‘homo akcelerans’, biće u pokretu, ali ta definicija otvarači čovjeka kao nemirno i nesređeno biće, bez jasnog smisla svojeg kretanja. Za kršćane je čovjek ipak ‘Imago Dei’, Božja slika. Zato je kršćanin drugačiji putnik, s jasnim ciljem. Mi ne lutamo i nismo samo tjelesna ili zaigrana bića, kako se kroz povijest pokušalo definirati čovjeka, ili bića na putu, kako ga se danas karakterizira, nego se krećemo s jasnim ciljem, a to je susret s Bogom“, objasnio je propovjednik.

Liturgijsko pjevanje predvodila je Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“, a u slavlju su sudjelovali Senjski i Kliški uskoci, KUD „Zvir“ i Gradska glazba Trsat. Trsatski Marijini dani priprema su za proslavu Gospe Trsatske i poticaj vjernicima na hodočašće u Trsatsko svetište.

Poziv na dublje promišljanje vjere

Govoreći o značenju riječi 'crkva' nadbiskup je objasnio njezin višestruki značaj: crkva kao kršćanska zajednica i građevina u kojoj se ta zajednica okuplja na molitvu

Novi sjaj crkve sv. Lucije

Crkvena povijest Kostrene, koja se pripadnošću bakaškoj župi nalazi na području nekadašnje Modruške biskupije, u 18. st. obilježena je dvjema godinama: godinom posvete crkve i godinom osnutka samostalne župe. Crkva sv. Lucije posvećena je 5. svibnja 1714. od senjsko-modruškoga biskupa Adama Rattkaya, dok je župu sv. Lucije 1789. godine uspostavio biskup Ivan Krstitelj Ježić. Najstariji povijesni zapis o kostrenskoj crkvi sv. Lucije dolazi nam iz konca 15. stoljeća. Osim te, na prostoru Kostrene postoji i župa sv. Barbare, osnovana u 19. stoljeću. Današnji izgled crkva je dobila 1912. godine i do danas nekoliko puta je obnavljana da bi proslavu visokog jubileja dočekala u novom sjaju. Od 2011. obnovljena je unutrašnjost u kojoj su izmijenjeni dotrajali prozori i ukrašeni vitrajima, sanirani zidovi i ugrađeno grijanje. Obnovljena je fasada i postavljeno je deset novih klupa, rečao je župnik Ivan Stošić dodajući kako je zadnja obnova bila 1989. godine, ali tada je napravljeno samo najnužnije. Doda je kako je proslavi predvodio višemjesečni duhovni program s večernjim župnim katehezama, te znanstveni skupovi i kulturno-umjetnički programi.

Riječki nadbiskup Ivan Devčić predvodio je u ponедjeljak, 5. svibnja svečano misno slavlje u crkvi sv. Lucije u Kostreni u povodu 300. obljetnice njezina posvećenja.

„Visoka obljetnica prigoda je za proučavanje prošlosti Kostrene, njenih stanovnika, običaja i kulturne baštine, a osobito vjerske prošlosti mjesta i crkve slavljene“, rekao je nadbiskup mnogobrojnim vjernicima. „Upoznavati vlastitu prošlost višestruko je korisno. Tako bolje upoznajemo sebe, svoj kolektivni identitet i možemo uspješnije graditi ne samo sadašnjost nego i planirati budućnost.“

Govoreći o značenju riječi 'crkva' objasnio je njen višestruki značaj: crkva kao kršćanska zajednica i građevina u kojoj se ta zajednica okuplja na molitvu. Prvo značenje pojma dolazi od grčke riječi 'ekklisia' (= zajednica), a drugo od grčke riječi 'kyriakon' (=dom Gospodnj). Naša riječ 'crkva' vuče podrijetlo upravo od ove druge grčke riječi, ali u sebi sadrži i značenje prve. To znači da je naša crkva zajednica vjernika i 'dom Gospodnj' i neispravno je te pojmove odvajati, poručio je nadbiskup. Doda je kako na tu vertikalnu dimenziju crkve ukazuju i zvonici koji svojom pojavnosću pozivaju čovjeka na uzdizanje duše i cijelog svog bića prema Bogu. Još je važnije ono što crkvu čini 'iznutra' svetom, a to su: svetohraništa u kojima je nazočan sam Krist, zatim i svete čini ili liturgija te sama vjernička zajednica. „Zbog toga se u crkvi treba ponašati na drugačiji način nego u drugim profanim prostorima. U njoj priliči držati tišinu, izbjegavati svaku i najmanju buku i rastresenost te iskazivati posebno poštovanje naklonom ili poklonom prema mjestu gdje su pohranjene posvećene hostije u kojima je na otajstven način prisutan Isus.“

Čestitajući visoki jubilej posvete crkve i 225. obljetnicu osnutka župe, pozvao je vjernike da proslavi daju dublji smisao. Proslava bi trebala biti povod na dublje promišljanje vjere, ali i odnosa prema crkvi te životu župne zajednice. „U onoj mjeri u kojoj smo toga svjesni i u kojoj živimo u skladu s tom stvarnošću, bit ćeemo znak Božje blizine svima koji Boga, svjesno ili nesvjesno, traže.“, zaključio je nadbiskup Devčić.

Helena Anušić

Proslava kanonizacije

Riječko bogoslovno sjemenište "Ivan Pavao II." svakog 22. u mjesecu sjeća se onoga što se dogodilo u Rijeci u lipnju 2003., rekao je rektor prisjećajući se boravka Svetog Oca u Rijeci i mise koju je predvodio na blagdan Duhova.

Himnom beatifikacije „Aprite le portes a Cristo“ 22. travnja započelo je misno slavlje i proslava kanonizacije pape Ivana Pavla II. u sjemenišnoj kapeli "Kraljice apostola" u Rijeci. Euharistiju je predvodio rektor bogoslovnog sjemeništa „Ivan Pavao II.“ Sanjin Francetić, a glazbeno animirao mješoviti zbor Schola Cantorum - KUD Fratellanza pod vodstvom Ingrid Haller.

U uskrsnoj osmini koja je na svojevrstan način osluškivanje, jeka onoga što smo slavili na Uskrs i riječko bogoslovno sjemenište svakog 22. u mjesecu sjeća se onoga što se dogodilo u Rijeci u lipnju 2003., rekao je rektor prisjećajući se boravka Svetog Oca u Rijeci i mise koju je predvodio na blagdan Duhova. „Poruke koje je Papa tada rekao pozvani smo živjeti i danas. Jedna od njegovih najvažnijih poruka koja je i obilježila pohod Hrvatskoj bila je 'Budite narod koji molji'. Moramo se zapitati koliko smo oz-

bilno shvatili njegov zagovor i jesmo li molili iskreno kad smo sudjelovali u referendumu i zauzeli se za narod, poručio je dodajući da je geslo Papinog pohoda bilo „Obitelj - put Crkve i naroda“.

Nakon mise u bogoslovnom sjemeništu otvorena je retrospektivna izložba fotografija „Papa u Rijeci“ Nikole Kurtija i Miroslava Radića. Autori su u svom emitivnom obraćanju posjetiteljima posvjedočili trenutke kada su Svetoga Oca pratili objektivom fotoaparata i atmosferi koja je vladala u gradu na Rječini.

Program koji je pod geslom „Rijeka za Papu“ organizirala je Riječka nadbiskupija, Akademsko katoličko društvo „Jeronim“ i bogoslovno sjemenište „Ivan Pavao II.“ i svečano će biti zaključen dan nakon Duhova u ponedjeljak, 9. lipnja na blagdan Marije Majke Crkve. Euharistijsko slavlje u 18:30 sjemenišnoj kapeli predvodit će zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Helena Anušić

Rijeka, 2003.

Rijeka, 2013.